

Biblioteca Centrală
Regiunea
Hunedoara

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 5 (141)
Anul VII
1 februarie 1958

București
Fotografie
de A. MIHAILOPOL

În acest număr:

pg. 4-5 — Colaborare frățească — de V. Savin.

Vișinul — poezie de Anatoli Sofronov.

Taras Bulba — poezie de Nicolae Tăutu.

pg. 6 — Se întrec orașele — reportaj de F. Urseanu.

pg. 7 — Castele-n... Portugalia — pamflet de Corneliu Leu.

Inscripție la o fotografie: Fetita cu sandale albe — poezie de Florin Mugur.

pg. 8-9 — Fără „Zimbiți, vă rogi!”

pg. 10 — Mihaelache — schiță de Ștefania Raiciu.

pg. 11-12 — Stă țărănul iarna pe cuptor? — fotoreportaj de Eugen Iarovici.

pg. 13 — La Paris — foto-reportaj.

pg. 14-15 — Undeva pe Donul liniștit.

pg. 16-17-18 — La capătul lumii — reportaj cu eschimoșii din Alaska, de Ray Halin.

Doar cîțiva ani au trecut de atunci — de Nicuță Tănase.

pg. 19 — Alegerile de altădată — fotomontaj.

pg. 20 — Ați auzit cîntînd ferăstrăul? — reportaj de S. Faur.

Cronica melomanului: „Maestrii cîntărești”... din București.

pg. 21 — Portrete: Anghel Saligny — de Tudor Mihail.

Scriitori și cărți: Într-un sat dunărean — de L. Voita.

pg. 22-23 — A răposat „Horia” — folieon de Gabriel Icu.

Un interviu cu inginerul Larisa Maicu: Vreți să știți ce țesături noi veți purta? — de R. Roda.

pg. 24 — Publicitate.

pg. 25 — Dulles, cu și fără burnuz — de Lascăr Sebastian.

pg. 26 — Dispariția dosarului cenușiu, cap. XVIII — de George Voinescu.

Cuvinte încruciate.

pg. 27 — În jurul globului.

pg. 28 — Sport.

PE CINE PROPUN MINERII

Text și fotografiile de Tiberiu LUI

ată-mă cu aparatul fotografic în Valea Jiului.

Jos, în măruntaiele pămîntului, se desfășoară neobosită munca minerilor. Lozinca atît de cunoscută și mereu atît de proaspătă: „Patriei mai mult cărbune” îi cheamă pe mineri să-și dea contribuția eroică la propășirea economică a țării, la bunăstarea poporului. Acolo jos, în adîncuri, întrecerea socialistă întrece viața muncii, stimulează energiile. Ecourile celei mai recente chemări la întrecere (facsimilul din dreapta)

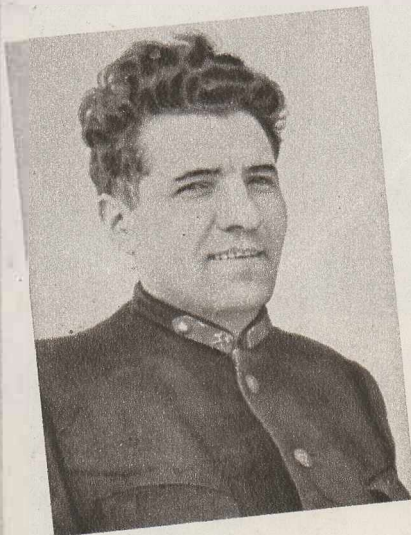
se rostogolesc din orizont în orizont, din galerie în galerie.

Sus, la suprafață, cresc așezările minerilor — Petroșani, Lonea, Lupeni, Petrila, Vulcan, Uricani — cu tot ce s-a ridicat aici în ultimii ani: cartiere noi de locuințe, spitale, școli de toate gradele, teatre, cinematografe, cluburi, stadioane, parcuri, magazine moderne...

Spre ce să-mi îndrept mai întîi obiectivul aparatului? Cum să fac să încapă într-un singur reportaj toate cîte s-au înfăptuit aici?... Mi s-a părut atunci că cel mai firesc lucru pe care-l pot face e să prezint nu realizările, ci

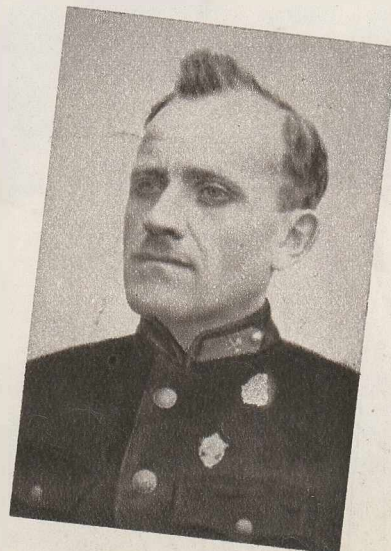
pe cîțiva dintre cei mulți care pus umărul la realizarea progresului în Valea Jiului. Sînt u dintre acei pe care cetățenii o regiunea celui mai bogat bas carbonifer din țară i-au propus în aceste zile drept candidați alegerile pentru sfaturile populare de la 2 martie.

Iată o parte dintre candidații minerilor, ai cetățenilor din Valea Jiului, pentru alegerile de deputați în sfaturile populare, de la 2 martie. Mulți dintre ei nu-s n „meseria” de deputat...

NIȚAȘ GHEORGHE, miner fruntaș la Aninoasa, a fost propus drept candidat de către tovarășii săi. În circumscripția numărul 33 comunală.

BOTE PAVEL, miner fruntaș din Vulcan, a fost propus candidat al circumscripției 27 orașenești Petroșani.

ANA GASPĂR, așa cum o vedeți, a mai fost deputată și este și președinta comisiei femeii. „Să mai fie deputată a căpătat experiență” — au fost părerea cetățenii și au propus-o din nou...

EMERIC FARKAȘ (fotografia de sus) este directorul U. R. U. M. P. (Uzinele de reparat utilaj minier-Petroșani). Printre cei ce au susținut candidatura lui e și bătrînica aceasta, Saveta Răsică, din fotografia alăturată.

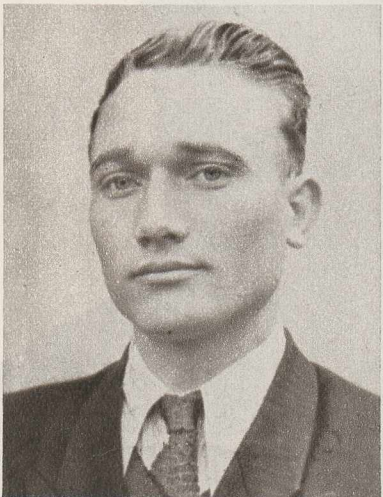

Dr. CONSTANTIN LEPĂDATU, medic emerit, șeful spitalului din Petroșani. A fost și pînă acum deputat și a dovedit cu prisosință că merită să mai fie...

VICTOR BĂDĂU este cunoscut în regiune pentru modul exemplar în care, ca șef al secției de învățămînt a sfatului popular, a organizat școlile elementare și medii, centrele de politehnizare, înzestrîndu-le cu tot ce le este necesar. A fost propus candidat în circumscripția 5 raională.

FRANCISC BODO, zidar fruntaș. A mai fost deputat și e de presupus că va mai fi — socotînd după entuziasmul cu care a fost propus drept candidat, în adunarea cetățenească. Iată-l în mijlocul familiei (cel în picioare), oferînd nepoțelului Feri un tramvai pe care acesta l-ar dori „de-adevăratalea... să circule prin Petroșani”.

PETER MOISE, minier fruntaș din Petrila, și-a depășit norma cu 137 la sută pînă pe la mijlocul lunii ianuarie. A fost propus candidat în circumscripția 60 regională.

MARIA NAG Y. Pentru marea ei dragoste de oameni, pentru priceperea cu care conduce Căminul de bătrîni-Petroșani, a fost propusă și ea candidată.

GAVRILĂ PASCA, electrician fruntaș, a fost propus de cetățenii din cartierul său tot pentru că, fiind și pînă acum deputat, nu i-a făcut de rușine. Dimp-

Pentru cercetările atomiştilor români, de mare importanță este reactorul nuclear primit din partea Uniunii Sovietice.

Colaborare

Decembrie 1946. Consfătuirea pe țară a Comitetului pentru Ajutorarea Regiunilor Secetoase.

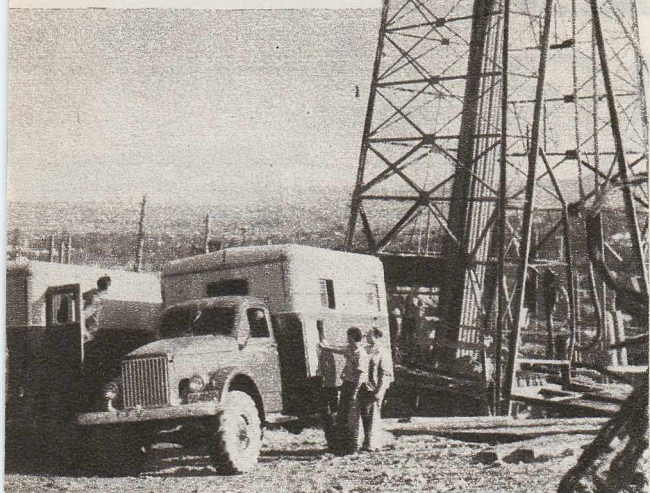
„Pe plaiurile tutove ne stăpînă e jalea...” rostegte de la tribună unul dintre primii delegați înscriși la cuvînt. Privesc spre maestrul Sadoveanu, autorul manifestului comitetului. Fruntea lui înaltă e înnoată, privirea sa a adunat într-însa toată negura Ceahlăului pe vreme tristă de toamnă. Iată-l și pe N.D. Cocea: temutul pamfletar are ochii scâlțați în lacrimi... Iată alți și alți participanți la consfătuire: aceleași capete îngreunate, aceleași priviri încărcate de grijă... Delegații se perindă unul după altul la tribună, descriu durerile poporului flămînd, dezbrăcat, lovit de secetă și de exantematic. Nenorociri lăsate de războiul lui Hitler, cărora li s-a adăugat vitregia naturii. Transporturile dezorganizate, industria ruinată și sabotată, agricultura distrusă, copiii cu ochii stielind de inanție, rătăcind de-a lungul și de-a latul țării, „trenurile foamei” cu ciorchini de oameni lihniți, cățarați pe acoperișuri și pe scări...

Acesta era peisajul românesc în acel sfîrșit de an 1946. Și corbi lacomi, profitori ai tuturor nenorocirilor, au căutat să profite și atunci: pe aur greu, strîns din truda poporului, ne-a venit de peste mări și țări mălaiul încins, faimosul „pai de mătură”.

Dar țara noastră avea prieteni adevărați. După numai cîteva luni, din Uniunea Sovietică a început să ne sosească ajutorul: grîu pentru pîine, baloturi de bumbac pentru gurile tot atît de flămînde ale fleyerelor și războaielor de țesut, echipe pentru combaterea exantematicului. Și după numai un an, la 4 februarie 1948, sprijinirea Romîniei de către marele și adevăratul său prieten căpăta o organizare temeinică, o nouă bază: Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre U.R.S.S. și R.P.R.

...Am vizitat în anii grei de după 1944 numeroase regiuni ale țării peste care trecuse războiul. Îmi amintesc, bunăoară, de Moinestii acelor zile: un tîrg părăsit și ruinat, cîteva sonde semiabandonate din care pompe canadiene ruginite mai storceau într-o cadență somnolentă firave picături de petrol. Oameni? Foarte puțini! Cu „trenurile foamei” migraseră spre alte colțuri de țară... Peisaj întru totul asemănător celui din prima parte a filmului „Erupția”.

FRĂTEAȘCĂ

Metoda sovietică de carotaj radioactiv pentru depistarea zăcămintelor de petrol se extinde tot mai mult în industria extractivă petroliferă. În fotografie: camioanele cu instalațiile de carotaj radioactiv au sosit la sonda nr. 2-Băicoi.

Și am vizitat din nou Moinești în vara care a trecut. Pare că nici n-ar mai fi fost vorba de același târg! Păduri de sonde — în oraș, ca și în Lucăcești sau în Zemeș; un întreg orașel de noi blocuri muncitorești, cu cluburi, un ștrand, un teatru cu 700 de locuri, restaurante, mașini și camioane, macarale și schele... Într-un cuvânt: viață. Viață pulsând tot atât de puternic ca și țigăiești ce țigăiește din adîncul unui pămînt pe care capitaliștii de la „Steaua Romîna” îl decretaseră de mult secătuit.

Care a fost minunea care a înviat acest ținut mort? Ea are un nume format din două noțiuni: *munca poporului nostru și ajutorul sovietic*. În ce a constat acest ajutor, pe baza căruia munca poporului a putut fi atât de rodnică?

În primul rînd utilajul — de la vechile mese Kotary pînă la mult mai modernul turbobur, cu ajutorul căruia forajul unei sonde nu mai durează luni și chiar ani, ca înainte, ci numai cîteva săptămîni: utilaj pe care Uniunea Sovietică ni l-a livrat o dată cu întregi uzine care, în scurtă vreme, aveau să producă chiar la noi în țară — la Ploești, la Bacău, la Reșița — mesele Rotary și sapele cu role, grănicile și toate celelalte mașini, aparate și piese necesare forajului și exploatării petrolului. Apoi mijloacele de transport, ce ne lipseau cu totul. Apoi metodele: turle metalice înalte de 50 de metri, care se mută nedemontate dintr-un loc în altul, sonde „secate”, redate producției, carotajul radioactiv etc. etc. Regiuni în-

treghi au căpătat viață, sute de mii de oameni și-au recăpătat încrederea în viață...

Moineștiul nu e decît un exemplu din multe. În industria petroliferă ca și în cea chimică, în agricultură ca și în domeniul energiei electrice, în toate domeniile de activitate economică producția a căpătat o nouă bază materială, a fost reorganizată — ba în foarte multe domenii abia organizată — mulțumită ajutorului sovietic. Roadele fructuoasei colaborări ale cărei baze au fost puse în Tratatul încheiat acum 10 ani se văd astăzi la tot pasul. Ele înseamnă fontă la Hunedoara și rulmenți la Birlad, energie electrică în Dobrogea vechiului întuneric și filme romînești pe ecranele cinematografeilor, țesături fabricate la Botoșani și combine tunzînd lanurile Bărăganului, țevi laminate la Roman și camioane și tractoare produse la Orașul Stalin. La orice apel, ajutorul sovietic și roadele sale răspund toldeana și peste tot cu clasicul „prezent!” în cămașa pe care o îmbrăcăm, în autobusul cu care călătorim, în cartea pe care o citim. În fiecare din acestea este o particică a colaborării, pe bază de egalitate, de ajutor și respect reciproc — principii ce stau la temelie Tratatului semnat acum zece ani.

★

Vrăjmașii independenței și progresului țării noastre au încercat în fel și chip să calomnieze Uniunea Sovietică, să semene neîncrederea în nemărginitele ei resurse și posibilități tehnice, în dorința ei de colaborare sinceră. Nimic n-a ocolit propaganda dușmană în această direcție. Dar „cîinii latră, caravana trece”. Caravana celor zece ani ce au trecut de cînd a fost semnat Tratatul a fost o caravană încărcată din belșug. Bazîndu-ne pe colaborarea cu Uniunea Sovietică și cu celelalte țări socialiste, munca noastră a fost spornică, roadele ei, bogate.

Desigur, mai avem destule de făcut, destule de construit, destule de îndreptat. Sîntem însă siguri că le vom face. Chezășie ne stă colaborarea cu țara din care au țîșnit spre cosmos primii sateliți, care a lansat primul spărgător de gheață atomică, dar mai ales care a instaurat prima în lume socialismul.

Drumul spre socialism nu e neted, nu e ușor. Dar avînd asemenea prieteni ca Uniunea Sovietică, poți fi sigur de biruință.

În zilele urgiei.

Anatoli SOFRONOV

Vișinul

*Zvonit spre cer, sub ziduri în ruină,
Fosnînd ușor din frunzele lui mici,
Cu coaja numai rană pe tulpină,
Ca un erou a stat și el aici.
A stat la fel cum stă la tun ostașul
Neînfricat, sub schijele ce cad;
A stat la fel precum întreg orașul,
Bătrînul și arzîndul Stalingrad!*

*Cînd s-a sfîrșit războiul și urgia
Și vișinul a înflorit din nou,
Nu mai vedea în zare bătaia,
Nu auzea al tunului ecou.
S-a lecut și rana pe tulpină,
Era adîncă liniște-n oraș,
Nu se temea că moartea o să vină
Gonînd pe armăsaru-i năruș.*

*Dar într-o zi, văzu venînd spre dînsul
O bătrînică-n straiu-i ponosit.
L-a-mbrățișat și-o podîdise plînsul,
Ca unui frate-n șoapte i-a vorbit.
Iar el văzu în față ziduri sparte
Și casa ei zvirlită la pămînt.
Simți atunci cum un fior de moarte
Se strecură în trupu-i neînfrînt.*

*A scuturat coroana lui bogată,
Și flori gingașe azvîrli de sus...
Parcă și-a pus în el puterea-i toată,
Norodu-ntreg, întreg pămîntul rus.
Zimbi atunci bătrîna-ncrezătoare.
Se auzi toporul undeva...
Și-un alt oraș crescînd marea în soare
Mai mindru, mai frumos precum era!*

În romînește de M. DJENTEMIROV

Stalingradul azi.

Nicolae TĂUTU

TARAS BULBA

*Doar Taras Bulba îi spuneam cu toți,
Avea mustăți cît vrăbiile de groase,
Ar fi urnit un tun cu patru roți,
Un car de luptă singur capturase.*

*Din Stalingrad, de patru ori rănit,
Azi piinea aspră el cu noi împarte...
Eram pe Gron... Plutonul-ncercuit
Mai rezista prin vîgăuni, departe...*

*Ne-a spus pe romînește „Haide, frați!”,
Ne-am strecurat prin picla ucigașă,
Am înnotat prin valuri încordate,
Legam trei răni cu-aceiași udă fașă...*

*Cînd l-am adus pe cetină întins,
Pe umeri tari, în dimineața-albastră,
El, Taras Bulba, dintre munți desprîns,
Intra acuma și-n istoria noastră!*

Tatra, 1945

Din ciclul „Comet de front

V. SAVIN

TIMIȘOARA

SE ÎNTREC ORAȘELE

CLUJ

IASI

GALAȚI

de străzi spălate zilnic și 20.000 de cetățeni antrenati în grija de curățenie a curților și grădinilor; piața Cipariu mutată într-un loc adecvat, în strada Pop Iulian; s-a desființat complet comerțul ambulant; s-au deschis mai multe unități comerciale noi; rețeaua de apă a fost extinsă cu peste o mie de metri, iar cea de gaze cu peste 5.000 metri; 38 apartamente noi au fost date în folosință; s-au refăcut toate stadioanele sportive; s-au reamenajat parcuri; s-a restaurat vechiul bastion, devenit acum muzeu; s-au asfaltat și pavat mii de metri pătrați; s-a amenajat un parc de odihnă în cartierul Iris și unul pentru copii; s-a deschis o policlinică cu o sută de paturi.

...Ne-am oprit aici. „Spațiul locativ“ al reportajului — ca să folosim un termen... în temă — e prea redus față de șirul lung al ultimelor realizări gospodărești. Iar „bătălia“ pentru cel mai bine gospodărit oraș, pentru cel mai curat cartier, pentru cea mai frumoasă stradă sau chiar pentru cea mai îngrijită casă continuă. Este permanentă, ca oricare întrecere socialistă.

F. URSEANU

Te rezece și două de orașe din țară și-au „incrucșat spada“. Nu-i vorba de vreo bătălie medievală între cetăți, ci de un „turnir“ din zilele noastre. Chiar foarte recent: a început în august și s-a terminat o dată cu sfârșitul anului. Deci lupta a ținut cinci luni, în care timp „combatanții“, adică cele 32

de orașe, s-au înfruntat sub o deviză nobilă: „Pentru buna gospodărire și înfrumusețarea orașelor“. Într-un cuvânt: s-au luat la întrecere orașele; mai precis, gospodarii lor. Scopul? Ușor de înțeles: fiecare dintre participanții la întrecere vrea ca orașul lui să obțină titlul de cel mai curat, cel mai frumos și cel mai bine gospodărit.

Lupta aceasta pe plan edilitar a pornit din vechea cetate a Clujului, care, la o „bătălie“ similară precedentă, învingându-l Iașul, s-a clasat pe locul întâi. Care din orașe va cuceri steagul actualei întreceri? La ora când scriem aceste rânduri, este greu de aflat. Nu-i o treabă tocmai ușoară să analizezi munca gospodărească efectuată timp de cinci luni de către 32 de sfaturi populare de subordonare regională, să evaluezi sute de mii de metri pătrați de străzi pavate sau asfaltate, să numeri noile apartamente construite pentru populație, parcurile și scuarurile, piețele noi, monumentele, restaurările etc.

De aceea, sarcina de arbitru imparțial în această mare competiție a orașelor țării revine unei comisii speciale, pornite chiar de la Președinția Consiliului de Miniștri.

...Am avut sub ochi 32 de scrisori. 32 de documente, unele scrise sobru, oficial, solemn, altele cu înfățișare de vechi pergamente, cu peceti și sigilii, aidoma unor misive medievale schimbate între vechi conducători de cetăți. Sînt răspunsurile „chemării la întrecere“, primite de Comitetul Executiv al Sfatului popular al orașului Cluj. Toate la un loc conțin sute de angajamente legate de înfrumusețarea și buna gospodărire a orașelor. Numai cîteva exemple: orașul Oradea, printre altele, s-a angajat să realizeze peste planul

privitor la îmbunătățirea condițiilor de locuit: 14 apartamente în imobile noi, 30 prin supraetajare, alte 33 prin restructurarea spațiului și 25 prin comasare de birouri. Pentru orădenii care vor sprijini munca de înfrumusețare a orașului, sfatul popular respectiv a instituit o diplomă de onoare a întrecerii pe cartier. Galațiul și-a luat angajamentul de a mări numărul tramvaielelor și de a dubla liniile; de a da în folosință peste 200 de noi apartamente, o policlinică pentru copii etc. La Roman, gospodarii orașului și cetățenii au intrat în luptă sub deviza: „Cea mai frumoasă și curată stradă, cea mai îngrijită casă!“ Conducătorii Comitetului Executiv al Sfatului popular orășenesc din Craiova s-au angajat să înzestreze orașul cu încă zece mii de arbori, să amenajeze noi parcuri, să construiască noi baze sportive, să organizeze „o lună a curățeniei“, să deschidă noi magazine. La Turda: o nouă casă de nașteri, un stadion sportiv și... multe coșuri pentru gunoaie. Orașul Ploiești a participat la întrecere cu proiecte frumoase: 1.000 de bănci noi pentru școli, electricizarea cartierului Vasile Roaită, repararea a șapte școli și realizarea a 2.500 mp de străzi asfaltate sau pavate. Orașul Deva, sub deviza „Cea mai frumoasă circumscripție electorală“, pe lângă înfrumusețarea cartierelor, va amenaja alei noi, din oraș și pînă în virful muntelui, la cetatea care domină orașul. Vechiul Arad are și el obiectivele sale în întrecerea dintre orașe: reamenajarea parcurilor „Eminescu“ și „13 generali“, electricizarea a zece străzi periferice, pavaje pe o suprafață de 2.500 m p. Orașul Stalin dă peste plan: 30 de apartamente noi, construite prin supraetajare, 11 străzi pavate. Rețeaua de gaze va fi extinsă la două școli, iar industria locală își va mări numărul sortimentelor cu încă zece.

Dar Clujul? Ce dă orașul care a chemat la întrecere cele mai importante sfaturi populare din țară?

Se pare că vechea cetate a Clujului caută să-și păstreze preponderența. Iată cîteva din realizări. În primul rînd, munca de educație sanitară a cetățenilor: sute de conferințe și o... permanentă „săptămîna a curățeniei“. 80

RĂSPUNSUL

Pe adresa Institutului Politehnic din Iași soses zilnic zeci de pachete, corespondențe și publicații din toate colțurile lumii. Nu demult, în corespondența sosită pe adresa acestei importante instituții științifice din bătrînul oraș moldovean se afla și un pachet expediat de Academia de Științe a Uniunii Sovietice, pentru profesorul de electrochimie I. N. Ciochină. Bătrînul profesor a început să-l destăcă cu grijă. Mîinile îi tremurau puțin de emoție. Era și fusesc. Mai demult el trimisese Academiei de Științe a U.R.S.S. o lucrare la care a muncit ani de zile. În străduințele sale pentru cuantificarea fenomenelor electrochimice — în legătură cu mecanica cuantică — profesorul I. N. Ciochină a găsit o ecuație nouă, care va permite ca toate calculele energetice să se facă cu precizie. Intrucît studiile necesare pentru aflarea acestei ecuații necesitară o cunoaștere și o orientare perfectă în aplicarea materialismului dialectic, profesorul iese și-a adresat Academiei de Științe de la Moscova, solicitîndu-i sprijinul necesar. Și acum, probabil, în acest pachet se afla răspunsul savanților sovietici. Cel puțin așa bănuia profesorul Ciochină, pe cînd îl destăcea. Dar iată că alături de scrisorile așteptate se aflau și cîteva broșuri. Toate la fel. A luat una din ele și a citit: „Extras din Jurnalul de Chimie Fizică al Academiei de Științe a U.R.S.S.“ — apoi titlul lucrării și numele său... A simțit că ochii se umezesc. Înalta apreciere a prietenilor de la Moscova l-a copleșit.

În răspunsul prietenesc al savanților de la Moscova, profesorul I. N. Ciochină a aflat și un caldăruș îndemna pe care îl urmează: să-și continue cercetările în domeniul cuantificării fenomenelor electrochimice și al aplicării lor la necesitățile industriale.

Florin ȘERBAN

Castelele-n...

PORTUGALIA

de Corneliu LEU

Pentru a exprima simbolic noțiunea de „proiect himeric”, de „iluzie deșartă”, se întrebuințează de obicei formula „castel în Spania”. E o expresie veche, iar fabula care-i stă la origine ar

fi foarte interesantă de povestit dacă, în ultima vreme, o nouă expresie nu ar cere în mod imperios să fie explicată. De fapt are același sens și același substantiv inițial. Dar, în ceea ce privește locul unde se situează pe planisfer, a suferit o oarecare deplasare de longitudine. Un alt amănunt: ca rang de noblețe, originea ei e mult mai înaltă. Pe cind „castelele din Spania” aparțineau unor nobili scăpătați, „castelele din Portugalia” (pentru că aceasta este expresia) sînt durate, am putea zice, din... august os regal. Cum devine chestiunea cu caracterul de expresie generală circulantă pe care-l capătă, vom vedea îndată:

Tot rominul își amintește că a avut cîndva un rege gingav, progenitură de tată alcoolic și afemeiat. Augustele vicii ale tatălui nu au rămas, bineînțeles, fără urmări pentru fiu. Alcoolul, de exemplu, combinat cu alte calități dinastice, a avut ca rezultat biochimic încetineala la minte a ultimului locatar regal al imobilului din Calea Victoriei nr. 47-53. Pe Mihai Hohenzollern, însă, nu l-ar fi deranjat atît de mult augustele trăsături ale eredității lui; ba ar fi fost chiar fericit cu ele, pare-se, dacă, asemenea unui har divin, celelalte urmări ale viciilor tatălui său nu s-ar fi năpustit asupra sa.

A fost Carol al II-lea și puțin afemeiat. Domnișoara Zizi Lambrino l-a iubit, pesemne, cu patimă și dezinteres. În 1917, în timpul retragerii, amanta prințului moștenitor ocupa în Iași un apartament deasupra redacției ziarului „Neamul rominesc”, redactat de profesorul Iorga. Cunoscutul om de știință, cu multiplele-i preocupări, se suia foarte de dimineață într-un automobil hribuit și venea să vada șpalturile; cum automobilul putea fi pornit foarte greu, șoferul rămînea cu motorul aprins cît timp profesorul dădea „bunul de lipar”. Și, într-o dimineață, în încăperea cu miros proaspăt de

cerneală a intrat un valet care, păstrînd tonul contrariat al stăpînei sale, a spus: „Domnule profesor, mașina dumneavoastră o deranjează pe domnișoara Lambrino!”... „Nu-i nimic, a răspuns Iorga, în schimb mașinațiile dumneaei deranjează întreaga țară”.

Rezultatul mașinațiilor a fost căsătoria secretă dintre Carol și Jeanne (Zizi) Lambrino, din 1918.

Cînd s-a născut, Mihai nu avea cum să știe că „mașinațiile domnișoarei Lambrino” îl vor mai deranja încă...

Dacă augustele figuri despre care a fost vorba pînă aici ar fi singurele personaje ale dramoletei, tot am sta bine, tot am ajunge ușor la deznodămînt. Din păcate, însă, nu e chiar așa. Dar să luăm lucrurile ceva mai dîmăinte:

Acum trei ani, într-un castel din Portugalia, purtînd poeticul nume de „Mar e Sol” (Mare și Soare), și-a dat obșteșcul sfîrșit Carol Hohenzollern. El a lăsat în urma sa o familie formată din doi fii, nu știu cîte surori și... trei neveste.

Ahtiați după averi, îndurerății moștenitori s-au apucat de afaceri. Mihai, bunăoară, a și găsit niște negri literari care iau între cinci sute și două mii de franci pe pagină, ca să publice sub numele său două cărți de memorii. Mircea Lambrino, fiul „veselei domnișoare Jeanne-Zizi” (așa cum era cunoscută în tinerețe victima morganticeii căsătorii), s-a ocupat de niște învîrteli cu o legătură de cărți. Nu s-ar putea spune însă cît succes au avut cei doi frați vitregi, pentru că-i concureau memoriile mamei lor vitrege, madam Lupescu, cunoscuta madam Lupescu care publicase, sau permisese să se publice mai înainte, aceste trei titluri: „Secretele amorului, intrigii și geloziei”, „Noaptea palatului” și „Ochii ei verzi au hipnotizat un rege”.

Ei, bine, toate astea ar fi fost cum ar fi fost, dacă, după 40 de ani de cînd se îndeletnicise cu așa ceva, nu s-ar fi descoperit că și Carol a avut predilecție pentru literatură. Pornind de la circulanta premiză că literatura e o refulare, el a cultivat stilul epistolar, trimițînd veselei Zizi rotundul număr de 1.000 de scrisori de dragoste. Rezultatul acestor 1.000 de scrisori și, bineînțeles, și al altor întîmplări, se cheamă astăzi Mircea Lambrino și are 38 de ani. În lipsă de altceva,

INSCRIȚIE LA O FOTOGRAFIE

FETIȚA CU SANDALE ALBE

De ziua armatei japoneze, copiii din Tokio li s-a făcut o „bucurie”: au fost lăsați să se joace cu... tancurile americane.

C-un steag să te joci, sau c-o stea fetiță cu albe sandale!
Ce joacă-ntristată și rea se-arată privirilor tale!

Ce puri îți-s genunchii rotunzi!
Duminica tinărară, bună, îți mingie umerii scunzi — și-un cîntec sub degete-i sună.

Zimbîndu-și cu buze-aurii, băieții, cu tancul se joacă.
Șenilele negre sînt vii și pot peste trupuri să treacă.

Ce joacă de vis, de coșmar!
Duminica tremură sumbră.
Sub cerul cu chipul de var,
toți arborii legănă umbră.

Fetița cu glezne subțiri,
fetița cu albe sandale,
de unde vii? Din amintiri?
Cad frunzele toamnei domoale.

Copacii... Ei nu pot uita.
Și orbi s-ar dori, să nu vază...
O joacă... Legate-s de ea
Atîtea privești de groază.

Ce joacă-ntristată și rea!
Foșnesc amintirile, pale.
C-un steag să te joci, sau c-ostea,
fetița cu albe sandale...

Florin MUGUR

Lambrino s-a gîndit că n-ar fi rău să devină... rege. Chiar și rege exilat. Exilat dintr-o țară în care nu a fost niciodată. A prezentat deci unui tribunal occidental cele 1.000 de scrisori care-i dovedeau filiația și a făcut dovadă prin actul de naștere că are cu doi ani mai mult decît Mihai. Astfel a cîștigat titlul de prim fiu legitim al lui Carol Hohenzollern.

Cîtă tevatură, cîte deziluzii! Nevas'a necredincioasă, care l-a lăsat acum cinci ani pe Lambrino, are desigur nesfîrșite complexe.

Mihai, care era considerat un fiu supus, a strigat, spun gurile rele — pentru prima oară în viață — la mama sa: Dobi-toaco! Nu puteai să mă naști cu doi ani mai devreme?

Elisabeta, sora lui Carol, a murit la Cannes. Noroc că de pe urma ei a rămas moștenitor. Ea înfiase un băiețuș drăcos, în vîrstă de... 33 de ani, pe care-l numea „bărbat de rasă, șeful casei mele civile”. Băiețușul, imparțial și văr la fel de bun cu amîndoi fiii lui Carol, caută acum să vadă cu care dintre ei s-ar putea înțelege mai bine. Între timp, avînd velleități artistice, el mai și pictează, după cum spune ziarul „Rominul american”,

„peisaje deprimente din România democratică-populară, țară unde n-a fost niciodată”.

Bine, bine, dar cum rămîne cu moștenirea?!

Mihai a făcut recurs la un tribunal parizian, dar acesta a confirmat primul verdict. Frații rămîn, deci, să-și împartă averea. Averea din Franța, precum și pomenitul castel din Portugalia. Dar, cînd să ajungă acolo, oroare: obiectele de artă, în valoare de 140.000 dolari, fuseseră sustrate de mama vitregă a celor doi frați vitregi, madam Lupescu, femeia ai cărei „ochi verzi au fascinat un rege”. Castelul nu mai avea decît valoarea zidurilor sale și aceea a amintirii unui tată denaturat.

S-au întors fiecare la îndeletnicirile lor. Mircea Lambrino și continuă afacerea cu legatul cărților, iar Mihai a devenit un fel de comis-voiajor de lux în materie de avioane, cu stat de plată undeva peste ocean.

Cît despre celălalt aspect al procesului — dreptul de moștenire la tron — cei doi frați, după cît se vede, cu toate că hotărîrea formală există, nu se prea ceartă. Își dau și ei seama că asta este, într-adevăr, un veritabil castel în Spania.

Jarã

ZIMBITI, VA ROG

— INSTANTANEE —

← „Dragă Lisavetă”

Fotografie de
A. LOVINESCU

Puf de păpădie în
ianuarie. →

Fotografie de
A. LOVINESCU

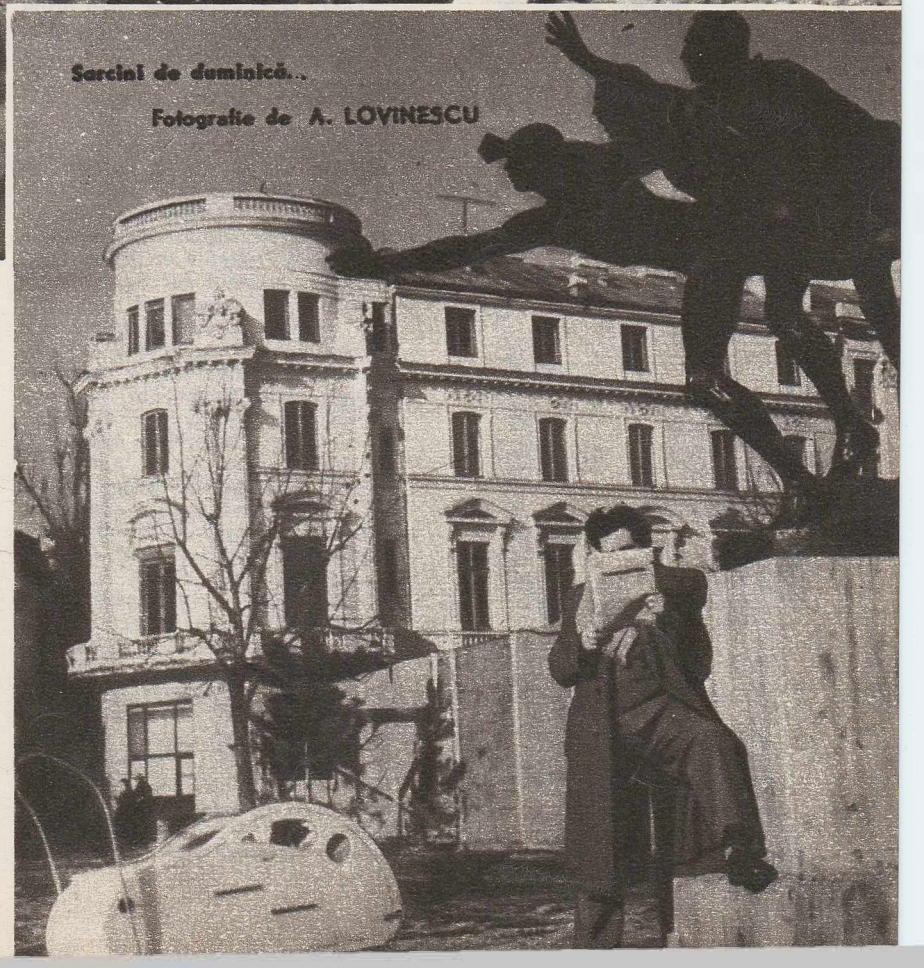
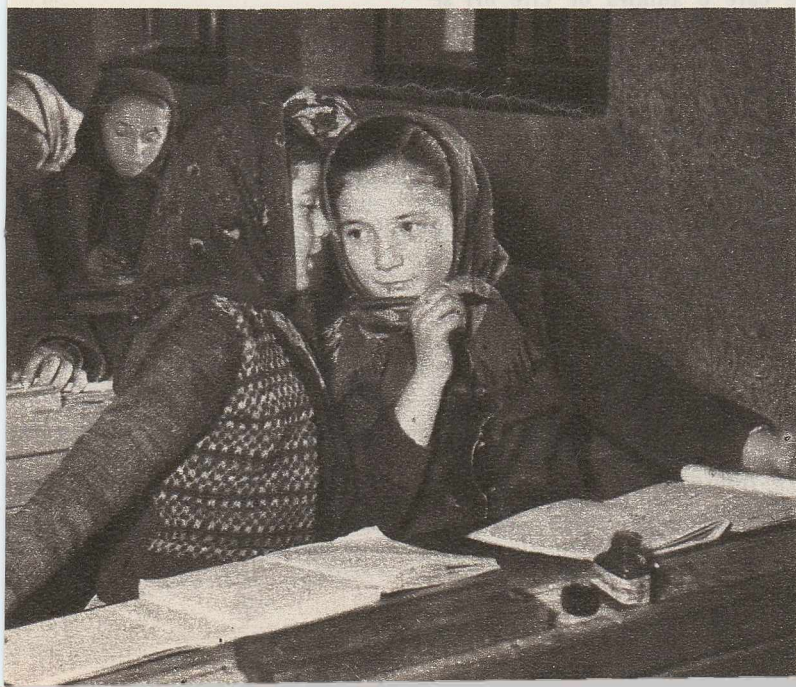
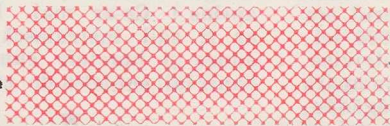
Ufff! Iar afulisita de bujle...

Fotografie de A. MIHAILOPOL

Confidență

MIHALACHE

de Ștefan RAICIU

Ilustrații de Tia PELTZ

leile de piatră împart curtea ospiciului în dungi înguste, galbene și lucioase, despărțite între ele de șirurile de trandafiri abia îmbobociți. O lumină binefăcătoare se revărsa asupra casei celor cu mintea întunecată, care trăiesc aici izolați de restul lumii.

Din când în când, cite un bolnav, în halatul lui albastru, se lurișează din dosul zidului clădirii principale sau se ascunde după cite un copac, privind bănuitor spre străinul care, încălcându-le împărăția, stă pe banca din fața cancelariei. E omul de

la tipografie, care a adus, ca de obicei, vreo comandă de registre.

A venit dis-de-dimineață. Și-a lăsat căruciorul în poartă și așteaptă. Il cheamă Mihalache. Nu-l cunoaște nimeni, dar el cunoaște o lume întreagă. Mihalache e rotar. Rotar înseamnă multe pentru el: pornește roțile mașinilor și motorul tipografiei, sună clopotul din curte, aprinde și stinge felinarul, cară baloturi de hirtie, repară broaște și potrivește chei, împarte comenzile pe la clienți, ba mai găsește citeodată timp să ducă și copiii patronului la școală. Dar meseria lui de căpetenie este întreținerea prețioaselor pietre litografice.

Cu o bucată de pinză de balot drept șorț, lustruită de ulei și de vreme, cu mincile suflecate și mușchii încordați, puțin cărcat sub greutatea pietrei cărate pe un umăr, Mihalache, discobol al timpurilor moderne, are gestul armonios și mersul elegant.

Cu un burete mare, muțat în ape misterioase, Mihalache șterge cu băgare de seamă numele gravate pe piatră pentru cărțile de vizită tipărite ieri, spre a face loc anunțurilor de cununie sau de botez de mine. Pe el nu-l cunoaște tot orașul: știe cine cu cine s-a însurat, cine și-a botezat copilul și ce nume i-a dat, cine e doctor în drept de la Paris și cine nu, când l-a avansat pe dl. colonel și cite diplome are moașa comunală...

Toate comenzile trec prin mina lui. Le împachetează cu îngrijire, le așază în cărucior și le duce la clienți acasă. Tot el expediază și reclamele loteriei, care se tipăresc în atelier. Imediat ce ies de sub tipar, le ia, le împarte după mărime și culori, le îndoaie și le bagă în plicuri, așezându-le în teacuri nesfârșite. Când a văzut pentru prima dată scris de-a curmezișul listelor cu litere roșii și mari „norocul lui Schroeder e colosal!”, a cumpărat un loz. De atunci cumpără mereu și pierde mereu. La început a cumpărat din curiozitate — apoi de plăcere, mai tirziu din pasiune. Citind zilnic reclamele și urmărind toate tragerile, loteria a devenit pentru el o adevărată manie. Trebuie să câștige într-o zi! O să-și facă și el o căsuță cu grădină, poate nu așa de mare ca a ospiciului, dar tot atât de frumoasă. Grădina asta a fost totdeauna visul lui și îi place să se odihnească aici, pe bancă, așteptându-l pe dl. doctor să-i iscălească de primire. Dl. doctor — de la Paris, așa scrie pe cărțile de vizită — e un om foarte cumsecade. Totdeauna găsește o vorbă bună pentru el, îl cinstește și-l întreabă de sănătate. Dar supărarea din ultimele zile l-a zdruncinat serios pe Mihalache. Alădată se odihnea aici, pe bancă, și

se gîndea la meseria lui, care-i plăcea, dar azi e trist și abătut. Și are motive: patronul a vîndut întreprinderea și el va rămîne pe drumuri. Cei ce au cumpărat-o nu vor să-l mai angajeze. Și gîndurile negre care-l chinuiseră toată săptămîna, săptămîna asta amară „de dat în primire”, îl năpădiră din nou. Și nici un fel de pensie!...

Leafa de pină acum abia îi ajungea să trăiască; de unde să mai aibă el și economii pentru bătrînețe? Tot ce i-a mai rămas e speranța în lozul norocos, mai ales după ce a văzut azi dimineață tiparul cu fotografia în care măcelarul din Hala Traian numără banii câștigați. Rîndul trecut era cit p-acî să câștige el 10.000 lei; numai seria nu se potrivise. I-ar fi ajuns ca să poată cumpăra căsuța din colț, de la Făgădău, pe care o admiră de cite ori se duce cu cărțile de vizită la dl. avocat de pe Romană. Chiar în ajun ocolise p-acolo, trecînd cu căruciorul să lase invitațiile de botez la nepoata colonelului din Viitor. Ba era să-l calce și tramvaiul, tot uitîndu-se la caisul înflorit de lingă poartă și gîndindu-se că în curînd nici de chirie n-o să mai aibă, iar slujbă e greu să mai găsească la vîrsta lui. Cel puțin un adăpost dacă ar avea, pină nu-l dă proprietarul în drum!... O să-l roage pe dl. doctor să-l recomande undeva. Doar dl. doctor e cel mai mare aici! Dacă s-ar duce acum la el și l-ar ruga să-l bage la ospiciu? Parcă o să știe cineva că e sănătos la minte? Pîinea internațioară n-o minca-o degeaba; o găsi el ceva de lucru și aici!...

Și Mihalache se ndreptă cu curaj spre intrarea din fața. Trecu ca o umbră pe lingă gar-

dian, urcă treptele repede și se pomeni deodată în sala cea mare din fața ascensorului. „Numai patru persoane!” (Asta e poveste veche! O știe el de cînd a tipărit afișul asta la ei în atelier!) Cabinetul doctorului l-a dibuit numaidecît, după pancarta cu „Intrarea oprită”, agățată de clanță. O luase anul trecut din comanda ministerului, cînd venise dl. Vasile Morțun, ministru la Interne, și o dăduse-n dar d-lui doctor împreună cu „Păstrați liniștea” și „Rog ștergeți picioarele” (de altfel ar fi și păcat să nu-și ștergă lumea picioarele, atât e de frumos mozaicul cu dungile albastre și chenar galben aprins! Ce-ar mai luci, dacă ar fi să-l lustruiească el; și-ar aduce și buretele cumpărat din banii lui, și pielea de căprioară...)

★

Doctorul l-a ascultat cu bunăvoință. Îi e simpatie bătrînul rotar, dar cum poate el interna printre nebuni un om cu mintea întreagă?

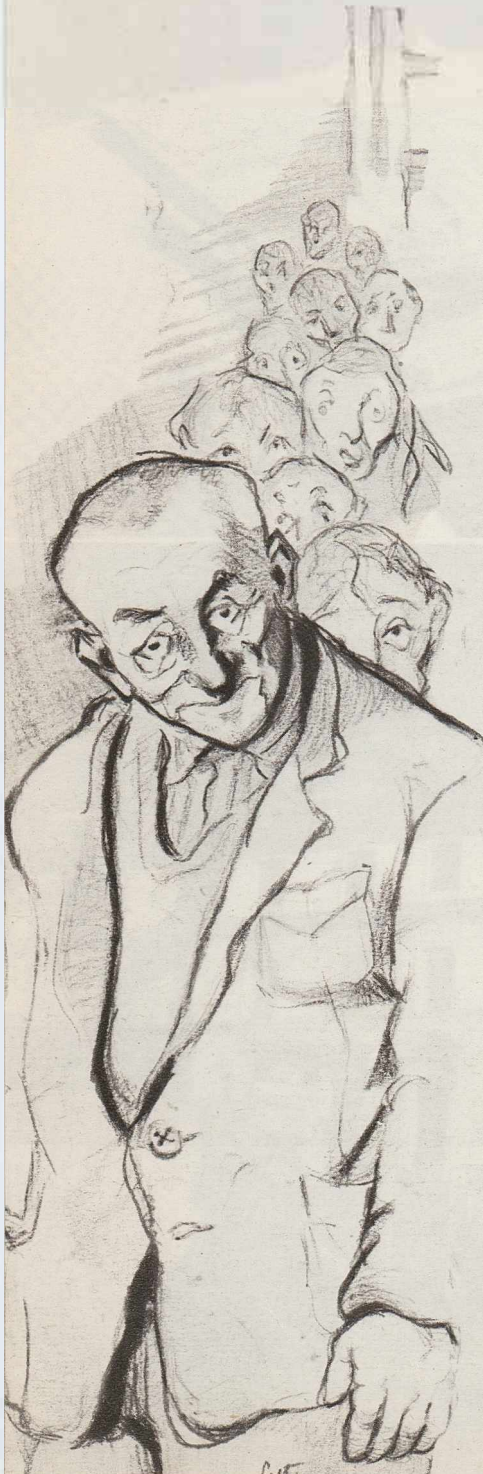
În cancelarie e lume multă. Se face înregistrarea noilor veniți care nu sînt furioși. Stau în picioare în dreptul ușii, paziți de infirmiere, așteptîndu-și rîndul.

Mihalache, după multă stăruință, l-a convins pe doctor și și-a făcut loc printre ei.

Secretarul înseamnă pe fiecare în registru, face cite o fișă și — ca înaintea unei execuții — îi întreabă pe fiecare la rînd dacă mai au vreo dorință: vreun pachet de tutun, vreo carte poștală?

— Un bilet de loterie! — răspunde Mihalache cu seninătate.

„Și eu, care-mi făceam scrupule că-l internez prin fraudă!” — își zise doctorul, cu conștiința împăcată.

STĂ ȚĂRANUL IARNA

Fotoreportaj de Eugen IAROVICI

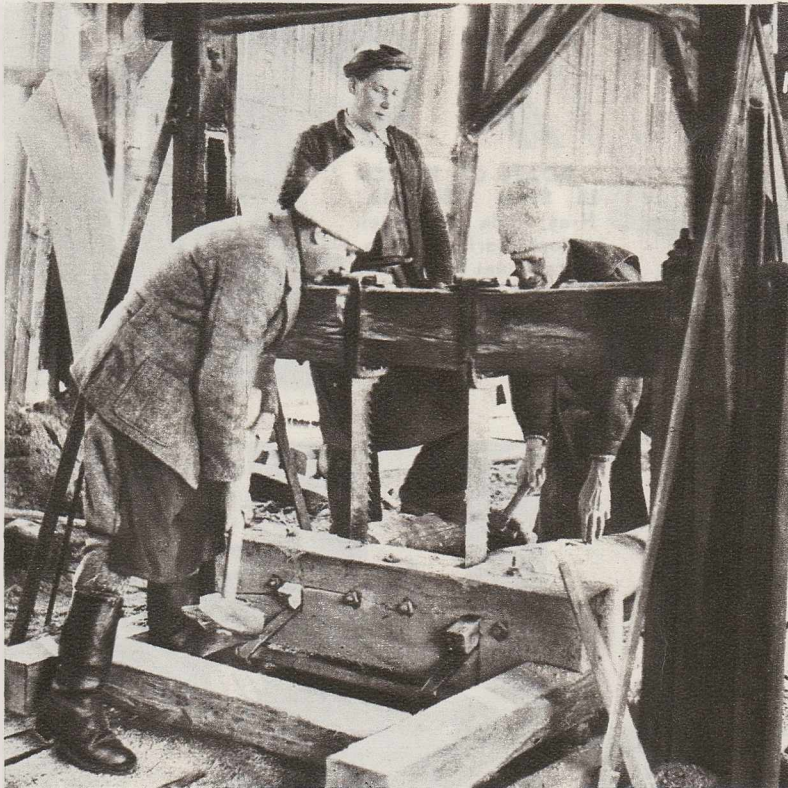
Trenul străbatea cu toată viteza cimpia întinsă, acoperită de zăpadă. În vagonul restaurant, lume multă, căldură, fum de țigară. Adunați în jurul meselor mici, călătorii discutau despre o mulțime de lucruri, așa, ca să treacă vremea, în timp ce pe mese se înmulțeau sticlele de bere goale. La o masă se făcu dintr-o dată liniște — conviviți epuizaseră, pare-se, toate chestiunile „la ordinea zilei”. Un călător de vreo 40 de ani, rotofei, cu un început de chelie, după ce privise îndelung peisajul de iarnă și satele care rămăneau în urma trenului ca niște ingramădiri de căsuțe-jucărie acoperite cu vată, oftă îndelung și spuse:

— Ce bine-i de țărani! Și-au adus bucatele în hambare și-acum stau pe cuptor!

Chiar așa să fie?...

... Avind tocmai în zilele următoare niște treburi la Rupea, m-am repezit și într-un sat din apropiere, la Jibert, și, colindând ulițele și mai intrind ba într-o casă, ba în alta, iată ce am aflat:

P
E
C
U
P
T
O
R
?

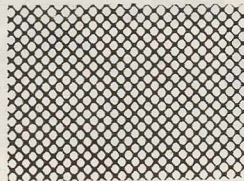
Gaterul gospodăriei

Grajdul de vaci

Căratul gunolului

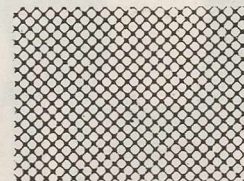

MULTE ZILE-MUNCA sînt de făcut iarna la Gospodăria Agricolă Colectivă din Jibert. Îngrijitul celor 47 vaci cu lapte și al celor 21 viței, al celor 900 de oi, 51 porci și 60 cai dă colectivității destulă bătaie de cap, din zori și pînă în noapte.

Tot acum este și vremea cînd gunoiul de grajd se cară la cîmp.

Și în atelierele de lemnărie, fierărie, rotărie ale gospodăriei e forțată mare.

Știți la cît s-a ridicat o zi-muncă în 1957, la G A C.-Jibert, bani și produse la un loc? La 40 de lei! Lurz Mihai, cu familia, a totalizat 1132 zile-muncă în anul 1957. Credeți că le-a făcut stînd pe cuptor?

Crescătoria de porci

Atelierul de rotărie

UN VENIT ZILNIC: el rezultă din valorificarea lap-
telui la centrul din sat, fără ca nevestele să mai fie
nevoite să bată kilometri pînă la oraș.

**POATE CĂ BUNICI-
LE STAU DEGEABA?**
N-aș crede... Nepoțzii
cunosc foarte bine va-
loarea unei bunici care,
în serile lungi de iar-
nă, în timp ce toarce,
știe să spună mit de
frumos basme... →

VÎNĂTOAREA DE MISTREȚI este tot o treabă de iarnă. Drept care Stamp Gheorghe,
Mihăilă Vasile și Mușinoi Ioan, pe care i-am întîlnit, și-au luat cîinii și au pornit-o din zori.

CUI ÎI PLACE MIEREA are de lucru tot anul. Doar albi-
nele se odihnesc iarna, căci prisăcarul trebuie să le îngri-
jească, să le asigure căldura, să le repare stupii etc

PROGRAM DE SEARĂ: joc la căminul cultural.

NUMAI PISICA stă pe lîngă sobă, cu ochii întredeschși,
dă din coadă leneșă și toarce...

LA PARIS

Unul din peisajele venetiene ale lui W. Stegfried, expuse la Galeriaile „Bernheim”.

LA LEGAȚIA R.P.R. DIN PARIS

În cadrul unei recepții ce a avut loc nu demult la Legația R.P.R. din Paris, au fost înmânate diplomele noilor membri de onoare și membri corespondenți francezi ai Academiei R.P.R. În fotografia de sus: Mircea Bălănescu, trimis extraordinar și ministru plenipotențiar al R.P. Romine în Franța, înmânând diploma de membru de onoare al Academiei R.P.R. savantului Louis de Broglie, membru al Academiei Franceze și membru al Academiei de Științe din Franța. În fotografia de jos: Mircea Bălănescu întreținându-se în timpul recepției cu Lucien Bégouin, președintele grupului de prietenie Franța-România din Adunarea Națională.

1. La vernisajul expoziției Stegfried, de la Paris 2. W. Stegfried, împreună cu Elvira Popescu și Mircea Bălănescu, ministrul R.P.R. la Paris

Galeriile parizlene „Bernheim” au prezentat săptămânile trecute, sub prețiosul lor gir artistic, expoziția de peisaje venetiene a talentatului nostru artist W. Stegfried. Precum se poate vedea și în una din fotografiile de față, expoziția a cunoscut o aflientă de public ce mărturiseste interesul parizienilor pentru lucrările artistului român. De altfel W. Stegfried le era cunoscut iubitorilor de artă francezi și ca om de teatru, întrucât cu puține zile înainte el prezentase în cadrul Teatrului Națiunilor — cu concursul a doi actori francezi — actul II din „Steaua fără nume” de Mihail Sebastian. Precum s-a recunoscut și în cadrul acestor manifestări artistice, ele aduc o incontestabilă contribuție întăririi prieteniei dintre poporul nostru și cel francez, prietenie ce cunoaște o veche tradiție.

Actul al II-lea al „Stelei fără nume”, jucat la Teatrul Națiunilor din Paris în regia lui W. Stegfried și interpretat de actorii francezi Françoise Spira și Jean Leuvrais. →

UNDEVA, PE DONUL LINIȘT

Puțini oameni și-ar putea inchipui că, sub înfățișarea aceluia om măruntel la trup, cu părul pe alocuri încărunțit, cu mersul vioi, îmbrăcat în autentice straie căzăcești, se ascunde Mihail Șolohov, cel mai mare scriitor sovietic contemporan.

Departa de zgomotul marilor orașe, într-o casă liniștită și încăpătoare, înșiptă undeva pe malul abrupt al Donului, Șolohov, înconjurat de familie, trăiește viața sa de adevărat cazac, cu ciudățenii și „tabieturi”, ca orice om simplu.

Nu-și părăsește ținutul natal decît rareori, cînd, în calitate de deputat al Sovietului Suprem al U.R.S.S., pleacă la Moscova la sesiuni sau cînd pornește în drumeție de-a lungul și de-a latul țării. Uneori călătorește dincolo de hotare, fiind primit peste tot ca un oaspe drag.

Cei care au avut prilejul să-l vadă, să-l cunoască, povestesc despre ceea ce îl caracterizează în mod deosebit: marea sa simplitate și modestie, dar mai ales faptul că nu-i place să vorbească prea mult despre sine, despre munca și despre proiectele sale. Cu multă căldură vorbește însă Șolohov despre oameni și fapte întilnite de el în cursul călătoriilor în țară și peste hotare. Fie că este vorba de un pescar norvegian, de oamenii hidrocentralei de la

Stalingrad sau de recoltarea porumbului, darul lui de povestitor face ca faptele și oamenii de care vorbește să trăiască aievea.

Pe unde umblă, oamenii îi cer sfatul în probleme personale pe cît de diferite, pe atît de complicate. Poarta casei Șolohovilor este deschisă oricînd, atît bătrînilor stăniceri din Veșenskaia, cît și tinerilor minuiitori ai condeului care vin aci să aște părărea maestrului despre cutare sau cutare lucrare de început.

Scrisorile pe care le primește scriitorul — multe purtînd drept adresă doar: „M. A. Șolohov, scriitor” — constituie tot atîtea dovezi ale dragostei și respectului de care se bucură marele prozator.

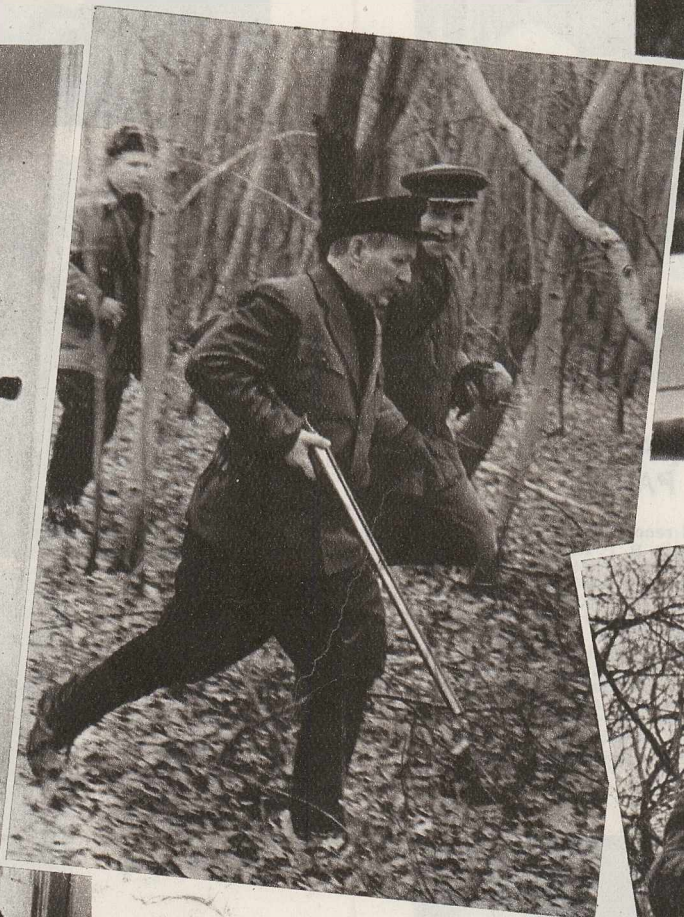
Familia sa este numeroasă: soția, Maria Petrovna, cu care conviețuiește de 34 de ani, cei patru copii care și-au făcut rostul lor, copiii acestora. Dintre nepoți, cel mai drag îi este micuțul, poreclit „Mihail al III-lea”, cu care se „întreține” deseori...

Despre pasiunea sa de vîntor și pescar se pot spune multe, ca și despre sfîtoșenia sa, atunci cînd se întilnește cu prietenii la un pîhărel de vodkă.

În stanița Veșenskaia de pe Donul liniștit, Șolohov, scriitorul, rămîne un cazac simplu...

Fotoreportajul nostru prezintă cititorilor „Flacării” cîteva instantanee din viața extrascriitoricească a lui Mihail Șolohov.

Sprîjînit de balustrada terasei, Mihail Aleksandrovici contemplă scurgerea doimoală a Donului. →

↑ Pe urmele vînatului.

Înaintea unei partide de vîntoare. Șolohov își pune la punct arma și munițiile... ←

Cele cîteva prepelițe împușcate sînt un început prevestitor de vîntoare bogată, →

Pe lângă pescuit și vânătoare,
grădinaritul constituie și el una
din micile pasiuni ale scriito-
rului.

Cu un avion al societății „Alaska Airlines”, am plecat într-o dimineață de septembrie din Seattle. În mai puțin de zece ore aterizam la Fairbanks, micul orașel care, fiind în centru de prelucrare a minereului aurifer ce se extrăgea cândva de prin văi, a devenit capitala economică a Alaskăi — peninsula polară în care americanii au construit multe obiective militare.

După un scurt popas la Fairbanks, m-am hotărât să pornesc mai departe, spre ținuturile unde există mai multe așezări de eschimoși. Și astfel am început un uriaș înconjur, care m-a dus de la Fairbanks la Unalakleet, la Nome și în extremul nord, la Pointe Barrow pe cercul polar, numai pentru a cunoaște mai îndeaproape viața băștinașilor din această parte a lumii.

La răscruce de vânturi

La hotarul dinspre nord, bancurile arctice blochează navigația în cea mai mare parte a anului. Înspre apus și miazăzi, cel puțin șase luni pe an — din septembrie pînă în iunie — situația e aceeași. Totuși, cu excepția nordului, vegetația — păduri, tufărișuri, ierburi înalte — acoperă văile și în special valea Yukonului, fluviu al cărui curs se întinde pe o distanță de peste 1.000 de kilometri, între munți cu piscuri ce ating uneori 6.000 de metri.

Alaska e acoperită cu lacuri, iazuri și lagune, care în zilele cu cer senin se perindă la nesfârșit prin fața ochilor celui ce le admiră din avion.

Clima e aspră. Atît de aspră, încît pe malurile Yukonului temperatura e uneori mai scăzută chiar decît la pol. Din înfruntarea vînturilor din Pacific și Arctica, se stîrnesc furtuni și vijelii formi-

dabile, pornind dinspre nord spre sud și urmînd parcă drumul lanțurilor de munți.

Se înțelege că într-o asemenea regiune comunicațiile întîmpină greutăți nenumărate. Aproape că nu există drumuri; navigație de coastă nu se poate face mai bine de jumătate din cele douăsprezece luni ale anului. Avionul rămîne utilizabil doar cînd îngăduie vremea. Fauna bogată din interiorul țării și de pe țărmuri face ca pescuitul și vîntoarea să rămîină activitatea de căpetenie a băștinașilor. Urși, lupi, vizoni, multe animale cu blană scumpă, reni, foci, otarii,

plouat decît după sfîrșitul războiului. Dar descoperirea aurului și a petrolului și mai ales năvala afaceriștilor yankei, departe de a le aduce eschimoșilor bunăstarea la care năzuiau, le-a înrăutățit și mai mult condițiile de viață.

Mîine... vine iarna!

Golful Nord, adăpostit în mijlocul coastei vestice a Alaskăi, se deschide larg în Marea Bering. În fundul golfului, la gurile rîului Unalakleet, înconjurat de tundra mlăștinoasă, se află satul-orașel cu același nume, avînd o

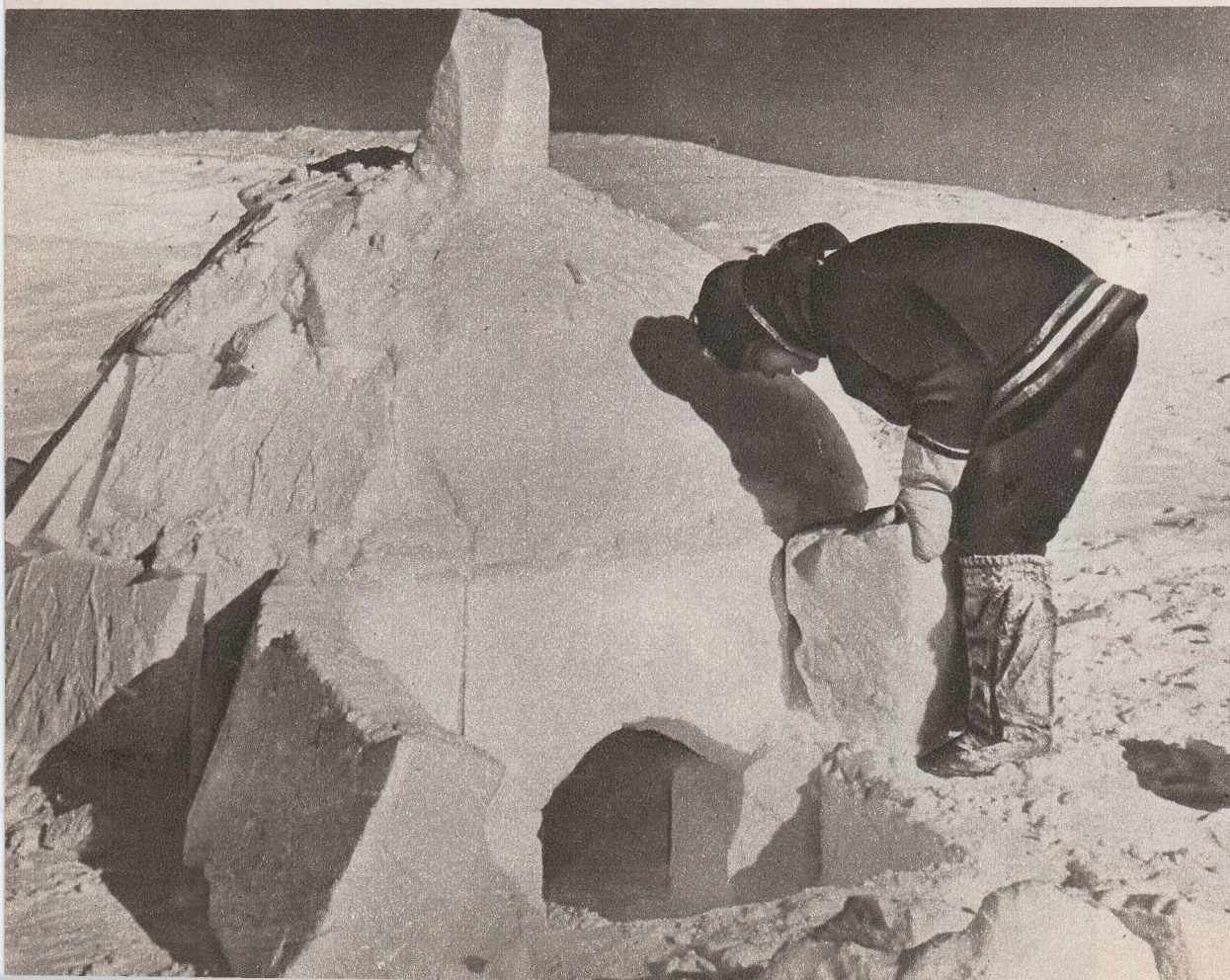

Tinere fiice ale zăpezilor veșnice, purtînd tradiționalele lor „parka”-uri de blană. După cum se pare, ele s-au obișnuit cu aparatul din mîinile fotografului...

morse, somoni — iată cîteva din avuțiile acestei țări. Zăcămintele de aur de aci i-au atras pe căutători. Petrolul, descoperit cu puțin înaintea celui de-al doilea război mondial, n-a fost ex-

populație de 5.000 de eschimoși. Nimic nu-l apără nici împotriva vînturilor, nici împotriva curenților sezonieri, nici a mareelor care agită Marea Bering între Arctica și Pacific.

Ugiul — „locuința” eschimoșilor. Încălzitul și iluminatul se fac aci cu ajutorul opașului, ce are drept combustibil... untura de focă.

...Din avionul care cobora în cercuri mari, priveam căsuțele cenușii de lemn, în ambianța unui extraordinar amestec de culori, mergînd de la galbenul auriu al trestiiilor, pînă la verdele culturilor din mlăștini — totul mărginit de apele albastre ale golfului.

Îndată după aterizare, paleta culorilor s-a îmbogățit datorită îmbrăcămintei eschimoșilor, așa-numitele „parka” (mantale confecționate din piei și blănuri) acoperite cu țesături strălucitoare albastre, purpurii, verzi și roze.

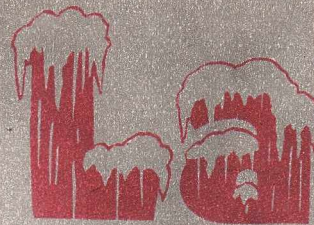
Prietenul meu Kumalak era acolo. El este unul dintre puținii eschimoși care înțeleg limba engleză. O călăuză iscusită. Mulțumită lui am izbutit să cunosc bine neamul acesta de oameni, obiceiurile, viața lor.

Era spre sfîrșitul lui septembrie, către ora 9 seara. Soarele cobora. Cîțiva nori mărunți se înălțau deasupra zării.

— Se schimbă vîntul — zise Kumalak, întinzînd mîna. Mîine sosește iarna.

Iarnă! Îmi venea să rid. Era o seară plăcută, de loc răcoroasă pentru locul acela atît de aproape de cercul polar, iar priveliștile se arătau atît de frumoase!

Dar la asemenea latitudini vremea e înșelătoare. Se schimbă

CAPĂȚĂȚII LUMINII

POPAS LA ESCHIMOȘI

Reportaj seris pentru
„Flacăra” de Ray HALIN,
ziarist francez
Fotografiile autorului

intr-adevăr peste noapte. A doua zi, când m-am trezit, un strat subțire de zăpadă acoperea pământul înghețat, iar vântul rece și aspru tăia ca briciul.

Parka-urile multicolore de vară cedaseră locul celor de iarnă, cenușii și uniforme. Zăpada se întărise. Marea se acoperea zi de zi cu tot mai multe blocuri de gheață venite din Arctica; apa albăstrie a râului înghețase în unele locuri. Incepea lunga perioadă a iernii polare.

Vă puteți imagina viața a zeci de familii blocate de iarnă într-o asemenea regiune? O primă pro-

blemă: cea a alimentației. Procurarea apei devine o adevărată corvadă. Ea se face cu o sanie și un ferăstrău cu care eschimosul taie în grosimea gheții râului calupuri dreptunghiulare și le transportă apoi acasă.

În aceste ținuturi hrana se procură în general prin vânătoare și pescuit.

Vânătoarea și pescuitul reprezintă de altfel și activitatea de bază a bărbaților. Femeile se ocupă de toate muncile casnice: prepararea conservei, prelucrarea blănurilor, confecționarea hainelor și a încălțăminte etc.

Într-o dimineață Kumulak veni să mă ia la pescuit. Am plecat — ciuci persoane — pe la ceasurile 10 dimineața, într-o barcă cu două motoare. După ce am sosit la destinație, prima grijă a fost să aprindem focul. E uluitor cu câtă repezițiune sînt în stare eschimoșii să aprindă un foc, acolo unde ai putea jura că nu există o așchie de lemn sau urme de vreascuri pe o rază de kilometri.

Pe la orele trei și jumătate după-amiază, ne-am hotărît să ne întoarcem, deși nu aruncasem decît o singură dată năvodul. Nori subțirației — se-ntindeau în-

spre soarele ce sta să apună, iar vîntul creștea în putere.

În curînd riul avea să înghețe. Și atunci pescuitul se va face cu... ferăstrăul. Blocuri de gheață tăiate în formă de V servesc drept babale de care se leagă plasele ce se vor umple cu pește.

La vînătoare de otarii

Otaria, foarte asemănătoare cu foca, doar ceva mai mică decît aceasta, este vinatul preferat al eschimoșilor. Inteligentă și inofensivă, otaria nu-ți permite decît numai cu mare greutate să te apropii de ea, căci e foarte sperioasă, de parcă întotdeauna și-ar aminti de alte vînători, de care a scăpat. Are un auz excepțional și simțul mirosului foarte dezvoltat; în schimb, vederea-i este slabă. Înțelegătoare excelentă, cînd simte primejdia se cufundă la mari adîncimi, scăpînd astfel de urmăritori.

Kumulak mă invitase la o asemenea vînătoare. Îmbrăcați în parka-uri albe, pentru a păcăli otariile, care disting cu greu formele, dar se tem de orice

Un eschimos din Pointe Barrow. Din „civilizația” ricană nu i-a rămas decît o cutie de sandvișuri, pe care o poartă de cele mai multe ori goală. Pentru că el și mosul a fost nevoit să se vete și el ce este șomă

Zi și noapte avioane militare americane patrulază deasupra Alaskăi. Urutul lor strident nu prevestește nimic bun eschimoșilor, sătui de „binefacerile” mușafirii lor nepoftiți.

mişcare, am ieșit în larg cu barca cu motor. Vinătorii erau incredințați că vor găsi, într-un anume loc de pe coastă, înspre nord, colonii de otarii. După trei ore bune de călătorie pe apă, am dat de o asemenea colonie.

Otaria se odihnește stînd lungită pe gheață. Cam din zece în zece secunde înalță capul cu botul drept spre cer și ascultă cu multă luare aminte, presimțind parcă apropierea unei primejdii. Această tactică a inspirat-o pe cea a vinătorilor. Cînd otaria își înalță capul, vinătorii se opresc și, neclintii, așteaptă ca animalul să se întindă iarăși pe gheață. În felul acesta ei se apropie pînă la o distanță de 30-50 de metri, de unde vor trage. Trebuie să țintești în ochi sau într-un punct situat între ureche și ceafă. Nu există alt punct vital al animalului pe care să-l poți atinge cînd stă lungit. Totul trebuie făcut la iuțeală și fără greș căci, dacă e numai rănită, otaria sare repede în apă și nu mai poate fi găsită niciodată.

Prin semne, fără un cuvînt, fără cel mai mic zgomot, Kumalak ne-a așezat în linie, la intervale de 30 de metri.

Unul dintre însoțitorii mei, pe care înaintarea prea înceată îl enerva, fu cît p-aci să dea alarma, pregătindu-se să tragă

de la 100 de metri. A fost oprit la timp. Mai apoi, pe cînd ne aflam la vreo 60 de metri de pradă, o otarie, care adulmea aerul, scoase un grohăit, se țiri către apă și se aruncă în mare. Unele au urmat-o, dar cele mai multe nu s-au mișcat. La 40 de metri Kumalak ne-a indicat țintele. Au răsunat patru împușcături. Numai două otarii au rămas pe loc: cele țintite de eschimoși. Eu o rănisem doar pe a mea și animalul, singerind, dispăru în mare. Celelalte, cu o agilitate comică, grăbeau spre apă. Totuși prada a fost destul de bogată.

Reînțorși în sat, vinatul trecu în mâinile femeilor. Tăiatul, împărțitul și curățatul vinatului sînt atribuția lor. Cu „uluk“-ul (cuțit de formă triunghiulară, bun la toate), otaria e repede jupuită. Apoi pielea e întinsă pe gard, la uscat, untura e pusă în butoi. Topită, ea slujește la încălzit și iluminat. Cît despre carne, o parte e pusă la păstrare, alta e consumată imediat. Rezervele sînt păstrate în „case“, barăci înălțate pe pari, pentru ca alimentele să fie puse la adăpost de animalele de pradă.

...Cu asemenea ocupații, se scurse pe nesimțite timpul rezervat vizitei în această parte a Alaskăi. Și, într-o bună zi, mă imbarcai în avion și pornii mai departe...

Vînatul, o data adus acasa, incape pe mîinile femeilor, care-l taie și-l transformă în conserve, ca pe această otarie.

Din însemnările unui scriitor

Ilustrație de Pita RUBIN

Doar cîțiva ani au trecut DE ATUNCI

de Nicuță TĂNASE

În anul 1943 lucram la o fabrică de armament. Fabrica era militarizată. Aveam 18 ani și eram calfălăcătuș. Montam ajeturi de mitraliere. Alături de mine, la menghina vecină, lucra unul dintre cei mai buni prieteni ai mei — Costică Radu. Eram nedes-părțiți. Prieteni la cataramă.

Politică pe vremea aceea nu făceam nici eu, nici Costică. Știam foarte vag că Hitler vrea să cucerească lumea, dar de ce, habar nu aveam. Filmele la modă în acea perioadă, discursurile ținute de comandantul fabricii militarizate ne făcuseră să ne speriem de cite ori auzeam cuvîntul bolșevic.

Pe atunci se înrădăcinase la noi un obicei. Niciodată a doua zi după leafă nu ne duceam la lucru. Leafuri prea mari nu aveam. Atît cît să ne țirăm zilele și să ne înlocuim o dată pe an singura pereche de pantaloni pe care o aveam. Cu toate acestea, rupeam din toată sărăcia aia de salariu o parte din bani și, a doua zi după leafă, ne îmbătam. În ziua cu pricina, ne găseai la nea Gogu Incurcălume.

Patronul, căpitanul, maistrul ne scoteau la raport: De ce am lipsit? Incepea iar un discurs patriotic despre războiul sfînt pentru cruce, despre bolșevism. Și după leafă, iar lipseam...

A mers așa, pînă cînd, într-o zi, maistrul n-a mai putut suporta „nesupunerea“ noastră și:

— De ce n-ai fost ieri la lucru?

— Ne-am îmbătat.

— Îmbătat?!... Na!

A început să care la pumni. Ne-am stăpinit.

— Dumnezeu! mamă! noastre de bolșevici!

Cînd am auzit cuvîntul bolșevic, am sărit amîndoi pe el.

— Na, ne mai faci mă, bolșevici?

L-am lăsat lat. Muncitorii mai bătrîni nu s-au băgat. Noi a trebuit s-o luăm din loc. Am pornit-o fiecare încotro am apucat.

După citeva luni, am văzut defilînd pe străzile Bucureștiului armata sovietică. Bolșevicii nu erau de loc cum mi-am închipuit eu. Bolșevicii erau la fel ca mine, ca tine, oamenii! De atunci, de cînd l-am bătut pe acel maistru pentru că ne făcuse bolșevici, nu l-am mai întîlnit pe Costică Radu.

Acum cîțiva timp am fost trimis de ziar la Hunedoara, să scriu un reportaj. Într-una din secțiile pe care le-am vizitat, am dat de un panou. Pe el, niște fotografii. Ochi mi s-au oprit pe o figură cunoscută. Am citit dedesubt „Lăcătușul comunist Constantin Radu a depășit planul cu 140%. Cîinste lui“.

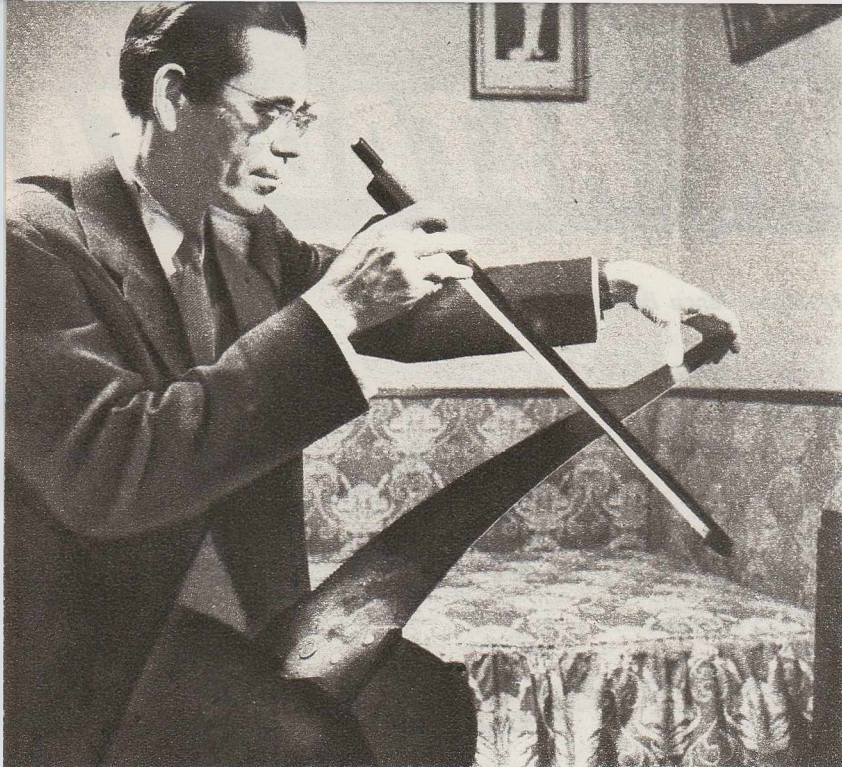
L-am căutat. Am dat peste el. L-am sărutat și i-am zis:

— Cîinste ție, bolșevicule.

A ris și m-a îmbrățișat.

Doar 15 ani au trecut de atunci...

P. S. Întimplarea asta și multe altele m-au determinat să scriu povestirea „Derbedei“.

Ați auzit cîntînd FERĂSTRĂUL?

Nu știu cine a cîntat prima oară la ferăstrău. Enciclopediile pe care le-am consultat în acest sens sînt dezarmante prin tăcerea lor. Dar dacă primul pianist a fost un... geometru (nu degeaba străbunul pianului fusese numit „monocordul lui Pitagora”), cel dintîi interpret la ferăstrău a fost neîndoiește un poet. Un poet al muncii silvane. A retezat un copac și a tresărit la vibrația melodioasă a unei. Și, în mințile lui, lama ce ucidea viața pădurii a devenit creatoarea unui întreg univers sonor...

Căci, oricît ar părea de ciudat, instrumentul al cărui cînt prelung, vibrat, de o suavă melancolie, îl ascultați adesea la radio și care se numește năstrușnic „ferăstrău” este, totuși, un... ferăstrău. Un ferăstrău cu lamă de oțel special călit, cu zimți ascuțiți și miner de lemn...

M-am întrebant ce taină rară cunoaște cel care, dintr-o simplă fișie de metal, poate scoate surprinzătoarele sunete ce seamănă cînd cu vocea omenească, cînd cu fluierul, cînd cu havaiana. Ca să aflu, l-am căutat pe Costache Gheorghe.

Și l-am găsit la radio. E unul dintre cei mai talentați inter-

Cînd scaunul e beteag de un picior, ferăstrăul muzical poate căpăta și o altă folosință...

preți la acest instrument. O siluetă subțire, fină, un zîmbet amabil. Mi-a vorbit la început cu o competență savantă care m-a intimidat puțin, despre efectele sonore realizate de Hacıaturian cu acest instrument în concertul său pentru pian. Ca apoi să-mi destăinuie că are o singură clasă primară! Și eu am însemnat repede în carnetul spectaculoasă contradicție: autodidact de înaltă clasă! (Bieții interlocutori ai gazetarilor! Nici nu bănuiesc, poate, că în timp ce povestesc cine știe ce suvenir din adolescență, reporterul îi privește grav printr-o imagină lupă psihologică și caută să le clasifice cît mai științific trăsăturile de caracter, temperamentul, talentele, cunoștințele etc. etc.) Mulțumită de flerul meu, hotărîsem totmai să semnaliez în reportaj rudenia dintre lirismul ferăstrăului și firea delicată, rezervată, a cîntărețului. Un demon m-a împins însă, exact în acel moment, să întreb la ce instrument mai cîntă. Fatală curiozitate: Costache Gheorghe e baterist pasionat și timpanist în Orchestra de Studio Radio. Adică exact instrumentele care cer un puternic simț al ritmului, vigoare, temperament. Ca să mă consolez de eșecul meu psihologic, l-am rugat să-mi cînte o romanță (la ferăstrău, nu la baterie). Mi-a cîntat, rivalizînd cu Ioana Radu în „Mi-ești drag”, cu Dacian în „Cînd săracul tatăl meu”, în sfîrșit cu cine știe ce violonist, în „Cîntec indian” de Rimski Korsakov sau „Intimitate” de Chopin.

Nu-mi permit aprecieri critice: l-ați auzit de multe ori la radio. În schimb, puțin l-au văzut: și instrumentul, și muzicantul sînt modești. Voi încerca deci să vă povestesc doar cum se cîntă la ferăstrău (cei ce nu agreează amănunțele tehnice într-un reportaj sînt sfătuiți să ocolească pasajul de față).

Ferăstrăul are un frate bun: arcușul. Fără el nu poate trăi, nu poate cînta. Artistul prinde minerul ferăstrăului între ge-

nunchi, imprimîndu-i cu picioarele o continuă și uniformă vibrație, în timp ce mîna stîngă prinde capătul subțire al ferăstrăului, îndoindu-i lama în chip de S. Cu mîna dreaptă plimbă arcușul pe latura netedă a lamei (zimbții folosește doar la ornamentarea instrumentului și la... sfișierea pantalonilor instrumentistului), cîntînd notele grave în josul lamei și pe cele subțiri în susul ei. Atît. Dacă nu ai ureche muzicală, ferăstrăul rămîne un instrument cu totul inaccesibil și plin de taină.

Pe Costache Gheorghe însă am reușit să-l cunosc pînă la urmă, deși o călcașem cu stîngul la început în căutările mele psihologice. Știu — de pildă — o mulțime de date interesante din biografia sa. Le-am notat amănunțit în carnet: „orfan de mamă la 6 ani; tatăl, zidar, colindă țara în căutare de lucru, în timp ce copilul e lăsat pe undeva, ca băiat de prăvălie. Dormit în magazii... Sobolani, pantofi cu 5 numere mai mari”. Pe la 14 ani: „măturător și afișist într-un cinematograf din Ploiești. Film muț; cîntă orchestra Victor Rottescu: băiatul e descoperit fredonînd pe cînd mătura. Puțin vagabond, vîsător, melancolic, îndrăgostit de muzică, Rottescu îl învață

vioara; profesor bun, pumni grei, băiatul se sperie, preferă contrabasul, apoi bateria; la 18 ani cîntă în orchestră”.

Urmează peregrinări prin restaurante din mărunte orașe provinciale. Bani puțini. Eveniment de subliniat: vede un film cu orchestra argentiniană „Bianco”, în care apare un cîntăreț la ferăstrău. Interes. A învățat singur să cînte la ferăstrău.

Azi: în Orchestra de Studio Radio, timpanist și solist la ferăstrău. Muzicant cult, demn, salarîu bun, satisfacții artistice, morale (Medalia Muncii).

De astă dată sînt sigură că i-am prins portretul. Poate fi schițat în cîteva linii precise, apăsate: fire complexă, mergînd de la visare lirică (ferăstrăul, la revărsări tumultuoase (bateriat). Fin și politicos. Jubește oamenii, dar tînețea grea l-a făcut să preferă singurătatea și rezerva amabilă față de semenii. Serii solitare, pe-trecute în tovarășia muzicii.

Am închis carnetul și mi-am luat rămas bun de la tovarășul Costache. Din ușă, mi-a adăugat: „Cînd mai aveți timp, treceți pe la noi. O să vă recomand pe soția și pe cei doi feciori ai mei... Cel mare, Alexandru, a împlinit 20 de ani. E și el baterist, ba cîntă puțin și la ferăstrău. A făcut școala de muzică, nu ea mine!”

Sanda FAUR

Fotografiile de A. LOVINESCU

Cronica melomanului „MAESTRII CÎNTĂREȚI”...DIN BUCUREȘTI

„Maestrii cîntăreți” au depășit de mult Nürenbergul, în care-i sta-tornice Richard Wagner, ajungînd pe toate scenele lumii: sosirea lor la București era îndelung așteptată, mai ales că de peste un deceniu scenele noastre de operă nu au mai gazduit nici o lucrare a genia-lului compozitor german.

Dar publicul bucureștean a fost compensat mai larg decît ar fi cre-zut, oferîndu-i-se în numai cîteva săptămîni, trei din lucrările lui Wagner: „Maestrii cîntăreți din Nürenberg”, „Tannhäuser” și „Vasul fantomă” (ultimele două datorită operelor romîni și maghiara din Cluj, venite în turnee în cadrul „Lunii Culturii”).

„Maestrii cîntăreți”, penultima lucrare a lui Wagner, este și una din cele mai mature, deși pentru prima oară în viața sa marele compozitor scria comedie. Firește, o comedie cu rezonanțe grave, care prilejuiește 5 ore de muzică adîncă și uimitor de bogată, însă totuși o comedie, al cărei umor subtil l-ar învidia mulți creatori de „operă bufă”.

Teatrul nostru de operă are o tradiție remarcabilă în redarea acestor capodopere wagneriene: melomanii mai vîrstnici își reamîntesc fără îndoială de minunata creație din urmă cu mulți ani, a lui Ștefa-țescu-Goangă, care realiza unul dintre cei mai buni Hans Sachs din Eu-ropa; poate că aceștia s-au întrebant, revenind la actualul spectacol, dacă scurgerea anilor a lăsat neatînsa strălucirea acestei interpretări. Ei, bine, da! Pentru Ștefanescu-Goangă deceniile nu au făcut decît să șlefuiască concepția interpretativă, care în cele peste 1.000 de ver-suri cîntate din partitura wagneriană se desfășoara generos, echili-brat și puternic. Interpretul lui Hans Sachs este ultimul din vechea generație a cîntăreților noștri care au reapărut în actualul spec-tacol cu „Maestrii cîntăreți”. Mulți dintre actualii săi parteneri mai au de muncit pentru a satisface exigențele neobișnuite ale acestei partituri, deși Șerban Tassian, N. Secăreanu, George Mircea au adus spectacolului — în rolurile lor episodice — substanțiale contribuții. Din generația mai recentă, Valentin Teodorian a avut, în rolul uceni-cului David, o adevărată creație. Arta Florescu, stăpînă pe un meș-teșug și pe o muzicalitate deplină, face eforturi pentru a-și apropia un personaj care nu intrase încă în sfera ei interpretativă. Și reușita se remarcă de pe acum.

Din păcate, tenori dramatici pe măsura exigențelor lui Wagner apar greu și se mențin puțina vreme; efortul demn de toată lauda realizat de Ion Puican este justificat numai în parte, în timp ce în al doilea interpret, Vasile Diaconescu, nu se justifică mai de loc.

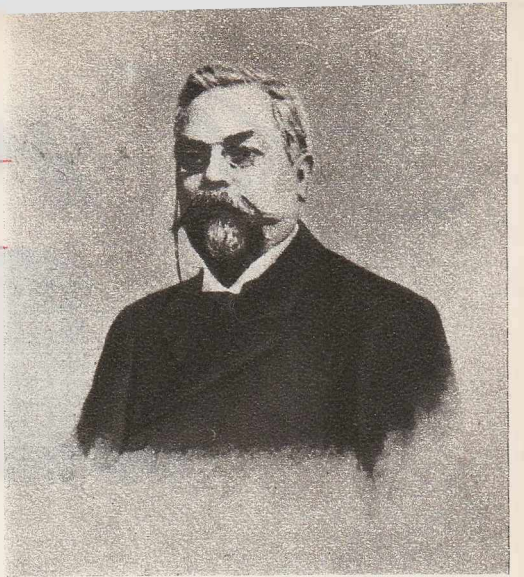
...Și, în sfîrșit, orchestra. Sub bagheta lui Alfred Alessandrescu — animatorul întregului spectacol — ea a sunat plin, bine acordat și prompt, asigurînd o prezență care se împletea admirabil cu regia so-bră, plastică și în special „muzicală”, asigurată de Panait Cotescu.

Sosirea „Maestrilor cîntăreți” la București, deși întîrziată, nu a fost lipsită de strălucire.

MELOMAN

PORTRETE:

Anghel Saligny

Trenul de Constanța, înainte de a ajunge la podul de peste Dunăre, oprește într-o gară micuță: Saligny. Puțini știu că această gară poartă numele creatorului falnicului pod de fier de la Cernavodă, pe care politicienii burghezi, slugarnici față de monarhie, îl botezaseră cu numele unui rege ce nu se ostenise nici să miște un deget pentru construirea lui.

În anul 1895, la inaugurare, podul, în lungime de 774 metri, a fost considerat drept cea mai importantă construcție de acest gen din Europa și a stîrnit vîlvă în lumea specialiștilor. Cu atît mai virtuos, cu cît proiectantul și executantul podului, inginerul român Anghel Saligny, nu era de fel cunoscut peste hotare.

Statul român instituise în anii 1882 și 1886 două concursuri pentru construirea unui pod peste Dunăre. La fiecare s-au prezentat opt din cele mai mari firme constructoare din Europa, în frunte cu compania condusă de inginerul Eiffel din Paris — creatorul vestitului turn din capitala Franței. Proiectele, analizate de o comisie internațională, au fost respinse ca necorespunzătoare. În 1887 Ministerul Lucrărilor Publice a încredințat această misiune tinărului inginer Anghel Saligny, care a dus-o la bun sfîrșit în mod magistral.

...Născut la 2/14 mai 1854 în comuna Șerhănești (Tecuci), Anghel Saligny și-a început cursul secundar la gimnaziul nou înființat în Focșani. Termină liceul în Germania, la Potsdam, după care se înscrie la secția de astronomie a Universității din Berlin. După doi ani de studii strălucite, tinărul student îl cunoaște din întîmplare pe celebrul profesor-inginer Schwedler, care-l convinge să treacă la secția de construcții a Politehnicii din Charlottenburg — cel mai vestit institut tehnic european pe acele timpuri. Reîntors în țară în 1875 cu diploma de inginer, fostul student din Charlottenburg va intra în istoria țării ca cel mai iscusit constructor de poduri, șosele, căi ferate, tuneluri, porturi, silozuri, antrepozite și va aduce astfel o contribuție considerabilă la dezvoltarea economică a României.

Guvernul român concesionase unor firme germane, la insistențele regelui Carol, cointeresat în afacerile acestor firme, construirea terasamentelor de cale ferată. Concesionarii, plătiți cu cîte 306.000 lei pentru kilometrul de terasament — un preț exorbitant, față de cel real — proiectau cît mai multe bucle, curbe și ocolșuri, spre a umfla devizele. În același timp, lucrările erau executate sub orice nivel tehnic. Tinărul inginer s-a zbatut, a înaintat memorii, ba a întreprins o adevărată campanie de demascare a jafului ce se făcea din banul public și s-a obligat să execute el, în regia ministerului, toate liniile ferate necesare, iar costul să nu depășească 100.000 lei pe kilometru, adică o treime din cît primeau concesionarii străini. Și s-a lînut de cuvînt! Lui Anghel Saligny i se datorește construirea liniilor ferate Adjud-Tg. Ocna, Bîrlad-Vaslui-Iași și Crasna-Huși. Tot el a înlocuit vechile poduri de lemn, putrede, de peste riurile Siret și Trotuș, la Cozmești, Onești, Urechești etc. Saligny studiază apoi și conduce executarea docurilor și antrepozitelor din porturile Brăila și Galați, folosind pentru prima oară în România betonul, pe atunci element nou, foarte rar întrebuintat chiar și în țările cu tehnică avansată din Occident. Tot el a mai construit linia ferată Filași-Tg. Jiu, pe cea dintre Fetești-Cernavodă, care leagă Dunărea de Marea Neagră, și linia Bacău-Piatra Neamț; a condus apoi lucrările de amenajare a porturilor Constanța și Ramadan (Giurgiu), precum și alte importante lucrări de poduri și șosele.

Ca director al Căilor Ferate (1895-1904) inginerul Saligny reorganizează această instituție și-i dă un caracter modern. În 1904, Ministerul Lucrărilor Publice îi încredin-

țează direcția generală a porturilor și comunicațiilor pe apă. În această calitate el devine fondatorul serviciilor de navigație fluvială și maritimă, precum și al șantierelor navale din Galați și Tr. Severin.

Președinte al Societății Politehnice (1894-1896), membru corespondent al Academiei (1892) și președintele ei (1907-1910), inginerul Anghel Saligny a urcat toate treptele ierarhiei tehnice — de la inginer ordinar clasa a III-a, pînă la ministru al Lucrărilor Publice (1918-1919), post în care a ajuns numai datorită capacității și meritelor sale personale. Pasionat om de știință și de acțiune, inginerul Saligny a disprețuit politica burgheză și pe politicienii verosi. De altfel, chemat ca tehnician în guvernul liberal, el a avut de suportat atîtea mizerii din partea „colegilor” săi de cabinet și atîtea conflicte, încît a demisionat după numai cîteva luni de funcționare.

Anghel Saligny a închis ochii la București, în anul 1925, la vîrsta de 71 ani, lăsînd în urma sa, pe lângă o uriașă operă tehnică,

și o seamă de lucrări scrise: memorii, expuneri asupra celor mai vitale probleme tehnice ale țării, rapoarte și referate ce se păstrează și azi în arhivele Academiei R.P.R. Anghel Saligny a fost, la fel ca și alți iluștri savanți proveniți din popor, un strălucit fiu al țării și o glorie a științei și tehnicii românești, pe care le-a servit cu devotament și conștiință patriotică timp de aproape cinci decenii.

Tudor MIHAIL

Scritori și Cărți

ÎNTR-UN SAT DUNĂREAN*

În noua sa carte — „Furtuna stîrnește valurile” — Șerban Nedelcu și-a propus să reconstituie fresca unui sat dunărean în perioada marilor transformări petrecute imediat după încheierea armistițiului, cînd germanii conștiinței revoluționare a țărânimii sărace, dezvoltîndu-se liber, au dat naștere, cu sprijinul partidului, primului rod: reforma agrară. Concretizîndu-și epic intenția, care urmează să se realizeze într-un roman-cronică, Șerban Nedelcu a schițat trei personaje centrale: Lisaveta, Ion Dragomir și Florea Prodan.

Lisaveta este femeia care, în situația unei prezumate oăduve, reușește să treacă peste prejudecăți, aureolată de dragostea ei pentru Ion. Dirzenia o ajută să sfișie, pe plan social, plasa de minciuni abil întrețesută de dușmani, să ajungă un energetic primar și, în această calitate, să înfăptuiască cu tenacitate, în satul ei, visul multisecular al pâlmașilor: împărțirea pămîntului moșieresc.

Paralel cu caracterul integru al femeii se dezvoltă conștiința lui Ion Dragomir, soful nelegitim al Lisavetei, care, chiar pe front fiind, recepționează cu multă acuitate toate semnele prevestitoare de viață nouă și — întors acasă, după ce fusese dat dispărut — se încadrează energic, deși încă nu cu totul lămurit, în marea oaste

a celor decise să schimbe radical raporturile sociale existente pînă atunci.

Activistul de partid Florea Prodan, mereu prezent în atmosfera romanului, chiar și atunci cînd adversarii reușesc temporar să-l zdrobească moralmente, completează tripticul în jurul căruia se polarizează întreaga acțiune a romanului. Și nu e vorba de o acțiune liniară, ci de una pe care trebuie s-o urmărim pe planuri diferite, fiindcă însăși tematica romanului o cere și fiindcă în fața revendicărilor juste ale celor mulți se coalizează tot ceea ce istoria a condamnat, începînd cu primarul Birlogeanu și șeful de post Miș și terminînd cu politicienii trecutului, care sub masca unui democratism disimulat încearcă să lovească în noile realizări.

Cartea are două momente hotărîtoare. Primul: reforma agrară a fost înfăptuită. Al doilea: puterea politică a maselor a rămas încă neconsolidată. Acest fapt permite ca în urma uneltirilor dușmănoase — a unei adevărate coaliții de uneltiri — Lisaveta să fie scoasă din postul de primar, pe care-l reocupă Birlogeanu, integralul activist Florea Prodan să fie exclus din partid și în general toți oamenii înaintați să fie loviți, iar reacțiunea să-și impună dominația în sat. Finalul precipitat al cărții ne lasă să întrevădem ce se va întîmpla într-un volum viitor. Ultimele pagini deschid poarta unor noi acțiuni, care, desigur, vor satisface senti-

mentul dreptății jignite. Dar, ceea ce este mai important din punctul de vedere al construcției romanului, din acest final se întrevăde și modul în care se va rezolva destinul personajelor oprite la o răscruce. Putem spune deci că abia de acum înainte — cînd și puterea politică va trece exclusiv în mina maselor — vom intra în miezul adînc al lucrurilor.

Din acest unghi de vedere privit, romanul lui Șerban Nedelcu reprezintă un preludiu promițător, chiar dacă acesta este încărcat cu prea multe amănunte nesemnificative (o exigență mai mare a scriitorului față de lucrarea sa ar fi putut elimina multe pasaje-balast, dăunătoare dinamismului epic), chiar dacă narațiunea curge prea agale, de multe ori parcă lipsită de o țintă precisă. Un roman-cronică, în care imaginea satului se încheagă în jurul citoroa personaj, trebuie să prezinte fapte bine selectate, să evite lungimile, să nu abandoneze la cotitură de drum eroi care au trezit interes epic. În ce măsură unele din aceste deficiențe vor fi remediate rămîne să vedem în continuarea ciclului.

Scriind aceste rînduri pe marginea romanului „Furtuna stîrnește valurile”, evidențiem atît efortul autorului de a-și încerca puterile sale creatoare într-o tematică de mare actualitate, cît și reușita sa artistică în multe din paginile cărții.

L. VOITA

* „Furtuna stîrnește valurile” de Șerban Nedelcu — E.S.P.L.A., 1957.

A răposat

HORIA

de Gabriel MICU

Ilustrație de Tia PELTZ

Cap. I: O urmă în stație

Domnul Herlok Solmes se învârtea pe trotuar fumind a treia pipă, în timp ce eu mă uitam în coșul de hirtii atârnat de stîlpul stației. Ca de obicei coșul era gol. În aceeași clipă simții însă sub călcii ceva neobișnuit. M-am aplecat, am văzut un catalog de mostre și l-am ridicat. Pe copertă, caligrafiat cu peniță klaps, scria: „Horia“. Din spate auzii glasul maestrului care, imperturbabil, spunea:

— A fost aruncat de o bucureșteancă, înaltă de 1,65, îmbrăcată într-un palton bleumarin.

— Formidabil, maestre! Cum ai dedus?

— Simplu: dacă nu era bucureșteancă, îl arunca în coș și nu alături.

— Bine, dar înălțimea și paltonul?

— Nimic mai ușor. Am văzut-o cînd a aruncat catalogul. Uite-o că trece strada!

— S-o urmărim!

Așa a început cazul „Horia“, care a zguduit 18 întreprinderi regionale comerciale cu ridicata.

Cap. II: A răposat Horia

Urmărirea, ale cărei peripeții nu le mai istorisesc, s-a sfîrșit în fața unei fabrici, pe poarta căreia a intrat necunoscuta. La intrare scria: Uzinele Textile „7 Noiembrie“. Schimbai o privire cu maestrul și, hotărîți, pătrunserăm în fabrică.

— Ce căutați dv.? — ne întrebă portarul.

— Horia! — am răspuns noi într-un glas.

— S-a terminat cu Horia, a răposat! — răspunse portarul.

— Aha! — exclamă maestrul și continuă interogatoriul:

— De mult?

— La 31 decembrie.

— Asasinat de revelion — îmi șopti Solmes prima concluzie. Notează, doctore!

— A fost înlocuit cu Vivi — continuă portarul.

— Cherchez la femme, doctore. Cherchez la femme! Moștenitorul e o femeie — îmi șopti maestrul.

— Dacă vă interesează Vivi, mergeți la cabinetul tehnic și întrebați de tovarășa Bodeanu.

— Complicea — îmi șopti Solmes și trecurăm mai departe.

Cap. III: Se lămurește un mister și începe altul

— Tovarășa Bodeanu? — vrui eu să întreb cînd am deschis ușa cabinetului tehnic, dar nu mai întrebai nimic, pentru că în fața noastră ședea necunoscuta din stația de tramvai. Totuși Solmes, cu calmul său proverbial, băgă mîna în buzunarul meu și scoase catalogul de mostre.

— Ați pierdut azi dimineață un catalog. Noi l-am găsit și...

— Sînteți foarte amabili, dar nu trebuia să vă deranjați. Nu l-am pierdut, ci l-am aruncat. Horia a decedat...

— Așadar, recunoașteți! Știți ceva și despre Vivi?

— Desigur.

— Atunci, în interesul dv., dacă doriți să evitați publicitatea, spuneți tot ce știți!

— Nu înțeleg ce vreți de la mine, tovarășe, dar dacă vă interesează, aflați că țesătura „Horia“, pe care am produs-o pînă la 31 decembrie, nu se mai fa-

— Îmi spuse el. De ce nu se mai fabrică Horia?

— Nu știu — răspunsei eu prompt.

— Ei, vezi, asta trebuie să aflăm

Cap. IV: De ce nu se mai fabrică „Horia“?

— Nu se mai fabrică, pentru că nu se mai cumpără. Și nu se mai cumpără, pentru că cetățenii vor o țesătură mai bună — ne spuse tovarășa inginer Mazor, din serviciul tehnic al Direcției generale a bumbacului, atunci cînd Solmes și cu mine i-am pus întrebarea care constituie titlul capitolului de față.

— Ești genial, maestre — spusei eu cu admirație.

— Ai dreptate — răspunse maestrul și-și continuă netulburat raționamentul. De ce o țesătură poate să nu se mai vindă, doctore?

— Pentru că nu se mai cumpără — răspunsei eu inteligent.

— Și de ce nu se mai cumpără?

— Pentru că... pentru că... nu știu!

— Să-ți spun eu, doctore! Pentru că lumea s-a plictisit de modelele, de desenele în care e ea lucrată.

— Formidabil, maestre! Cum ai dedus?

— Uite-te la cămașa mea!

— Mă uit.

— Vezi ceva?

— Văd că e murdară la guler, maestre.

— Și altceva?

— Seamănă cu aceea pe care ți-ai făcut-o anul trecut. Același model de carouri.

— Exact. Acum concentrează-ți memoria și amintește-ți cămașa pe care mi-am făcut-o anul trecut. Poți să-mi spui ceva despre ea?

— Da. Seamănă cu cămașa pe care ți-ai făcut-o acum doi ani.

— Foarte bine, doctore! Și des-

brică și că în locul ei lucrăm o altă țesătură. De asta am și aruncat mostrele de „Horia“!

Nu-mi venea să-mi cred urechilor.

— Și de ce nu se mai fabrică Horia?

— Întrebați Direcția generală a bumbacului. Noi de acolo primim planul — ne răspunse tovarășa Bodeanu.

Plecarăm din fabrică și pînă acasă Solmes nu scoase un cuvînt.

De dimineață, cînd m-am trezit, Solmes era vesel și bine dispus.

— Misterul continuă, doctore

— Să plecăm, doctore — mi se adresă atunci Solmes. Aici nu mai avem nimic de aflat.

— Din păcate și acest mister a fost dezlegat — oftai eu.

— Ba de loc — îmi răspunse spre surprinderea mea maestrul.

De zeci de ani se produce pînă albită. Pentru cine dorește ceva mai bun, există șifon, dar asta nu înseamnă că pînă albită nu se mai produce de loc. La fel și cu stamba și „Costela“, la fel cu zefirul și poplinul etc. etc. De ce nu s-ar continua să se fabrice „Horia“, iar pentru cei ce doresc ceva mai bun, „Vivi“?

pre cămașa pe care mi-am făcut-o acum doi ani ce poți să-mi spui? — Era același model cu cămașa pe care ți-ai făcut-o acum trei ani, care era la fel cu cea de acum patru ani și care, la rândul ei, era identică cu cea de acum cinci ani... Dar, Solmes, pentru Dumnezeu, dă-mi voie să nu mai continui, pentru că mi-e teamă că ajung la scutece.

— Exceptional, doctore! Exceptional! Și știi din ce e făcută cămașa mea?

— Nu știu.

— Din „Horia”, doctore! Din „Horia”, modelul nr. 4. Uite catalogul. Păi cum să se mai cumpere o pinză, dragă doctore, dacă aceleași modele sînt păstrate ani de zile? Se plictisește omul de ele, și gata!

Cap. V: O lacună

— Ai dreptate, maestre — răspunsei eu timid. Numai că în raționamentul dumitale întrezăresc o lacună.

— O lacună?! — se miră Solmes.

— Da, și încă una esențială. Cămășile dumitale nu sînt din „Horia”, ci din noua țesătură, din „Vivi”.

— Din „Vivi”?

— Exact, maestre. Uite catalogul: pe copertă scrie „Vivi” și nu „Horia”. Ai schimbat din greșeală cataloagele la cabinetul tehnic.

— Nu se poate, doctore. Ai auzit cu urechile dumitale ce a spus tovarășa Bodeanu. „Vivi” este o țesătură pe care fabrica o produce abia de la 1 ianuarie și eu port cămășile astea de ani de zile. Ce crezi despre asta?

— Cred că țesătura e nouă, dar modelele sînt vechi — răspunsei eu.

— Nemaipomenit. E prima oară cînd mi se întîmplă să mă înșel. Haidem la fabrică!

— Din nou dv.? — se miră tovarășa Bodeanu, întîmpinîndu-ne.

— Da — răspunse maestrul. Am luat din greșeală catalogul noului dv. produs „Vivi” și am venit să vi-l înapoiem.

— Din nou v-ați deranjat inutil — ne răspunse amabilă interlocutoarea noastră. Acesta a fost catalogul de „Vivi” pînă cînd ne-am prezentat cu el la contractarea produselor cu organele comerțului. Acolo a fost respins în întregime...

— De ce?

— Niște circotași, cei din comerț! Pretind că sînt modelele vechii țesături „Horia”, lucrate pe țesătura de „Vivi”, și refuză să contracteze.

— Și nu este așa?

— Ba da, dar puteau să fie și ei mai drăguți. Ne învățaserăm așa de bine cu modelele astea de „Horia”... Judecați și dv.: e vorba de ani... Știți... o chestie de sentiment.

Ne înduioșaserăm și eu, și maestrul. Mă gîndeam la soacră-mea, pe care mă obișnuisem să o aud de atîta amar de ani și-mi închipuiam momentul cînd va trebui să mă despart de ea... Totuși, după 5 minute, Solmes se smulse din sentimentalism.

— Și ce faceți acum? — întrebă el cu glasul sugrumat de emoție.

— Ce să facem? Creăm modele de „Vivi” — ne răspunse tov. Bodeanu printre lacrimi.

— Nu e cam târziu? Ele ar fi trebuit date gata pînă la începutul anului...

— E târziu, dar înțelegeți că au fost cauze obiective... și apoi nu înțeleg de ce vă interesează nu-

Vreți să știți ce

ȚESĂTURI NOI

veți purta?

De vorbă cu tov. ing. Larisa Maicu, șeful serviciului tehnic al fabricii „Flamura Roșie”.

E greu să ții la sfat pe un om al muncii în timpul producției, oricare ar fi sarcinile sale; dar mi-te pe un inginer, ce îndeplinește funcția de șef al serviciului tehnic al unei întreprinderi de însemnătate fabricii „Flamura Roșie” și care mai este și deputat în Marea Adunare Națională!...

Nu mi s-a părut rău să nu-i vom răpi mai mult de cincizece minute (pe care nu le bănuia, desigur, a fi din cele... gazetărești...) și dorința de a satisface curiozitatea oamenilor sale, care se interesează de noile modele de țesături ce le vor purta în anul acesta, au înduplecat-o pe Larisa Maicu să amine o discuție cu un reprezentant al ministerului și să răspundă întrebărilor noastre. Primei întrebări, care i se păruse probabil prea generală, tovarășa Larisa a răspuns:

— E bine să delimităm problema. În convorbirea noastră am să mă refer în deosebi la țesăturile de mătase artificială și mixtă, pentru că în fabrica noastră se află centrul de creație pentru contexturi...

— ... Adică articole noi, cu noi modele de țesătură, modele care după ce au fost omologate de comisia de avizare de pe lângă Ministerul Industriei Bunurilor de Consum, sînt repartizate întreprinderilor pentru a fi puse în producție.

— Foarte bine. Spuneți-ne, deci, ce contexturi vom avea anul acesta.

— Centrul de creație pentru contexturi de pe lângă fabrica noastră a creat pentru anul acesta 61 de modele, din care 30 au și fost repartizate în producție.

— Vreți să ne descrieți unele din noile țesături?

— În loc de răspuns, tovarășa Maicu îmi prezintă un voluminos catalog, cu un bogat sortiment de țesături, lăsînd pe seama mea descrierea lor.

Ceea ce, pentru mine, mărturisesc că e mai greu!... Sînt sumedenie de mătăsuri cu desene obținute din țesătură, care mai de care mai plăcute ochiului... Dar frumusețea lor nu poate fi descrisă... Tov. Larisa Maicu ține să le identifice. Îmi comunică:

— Iată, aceasta este o țesătură, lucrată din fire de bemberg, pentru rochii de seară. Tot pentru rochii de seară vom produce un material cu desen în țesătură, cunoscut deocamdată sub numele de „articolul 5744”. Un alt articol, care nu și-a primit încă numele... de botez, este articolul 5740, o mătase artificială din fire de bemberg și celuloză, pentru rochii.

N-au fost uitați nici copiii, pentru care vom produce un „Tobraco” din celuloză și viscoză, imprimat cu desene îndrăgite de cei mici; tot pentru rochii de copii și pentru bluze vom realiza materialul pe care l-am numit „Daniela”, o țesătură din viscoză și bemberg...

— Pe toate din acestea le recomandăm mai călduros?

— Pe toate cu aceeași căldură... Sînt doar produsele fabricii noastre...

— Tot întreprinderea dv. a experimentat anul trecut producția unor țesături din fire poliamidice. Care sînt perspectivele producției pe scară industrială a acestor țesături?

— Mă bucur că pot anunța pe femeile noastre că vor primi în anul acesta 100.000 de metri de țesături din fire poliamidice. Este vorba de un sortiment care numără nu mai puțin de 14 articole, ca: țesături de nylon pentru rochii, bluze, lenjerie de damă și — ca să nu se supere bărbății — vom produce și țesături pentru cravate. Bineînțeles că aceste sortimente vor fi îmbogățite cu un număr apreciabil de desene pentru imprimaturi, gofraj, ajur și altele...

— Mi-ați arătat nenumărate modele de țesături și nu pe toate, desigur... Totuși mai sînt glasuri care se plîng de o insuficiență varietate de modele. Cum se explică aceasta?

— Simplu. Întreprinderile comerțului cu ridicata de textile, încălțăminte — care sînt beneficiarele produselor noastre — dau dovadă adeseori de oarecare... comoditate, ca să o numesc cel puțin așa... Sînt, de pildă, unele întreprinderi regionale care, din opt modele prezentate, comandă cel mult trei modele, motivînd că în regiunea respectivă „nu merge” cutare și cutare model...

— Și, într-adevăr, „nu merge”?

— Cum „să meargă”, dacă nu le arată nimeni nimănu!

— Ați făcut vreo propunere pentru remedierea acestei situații?

— Desigur. Am propus — și susțin mereu această propunere — ca în contractele cu beneficiarii să existe un procent de mărfuri ale căror desene să fie lăsate la latitudinea întreprinderii producătoare...

— Concret?...

— ... Să spunem că una din întreprinderile comerțului cu ridicata contractează pentru un semestru 5.000 metri de mătase. Eu propun ca, din această cantitate, 4.000 de metri să se furnizeze conform modelului ales de întreprindere, iar modelul (sau modelele) pentru restul de 1.000 de metri să fie lăsat la latitudinea fabricii producătoare. Ea va trimite modele noi — care, bineînțeles, au fost omologate de organul de resort. Aceste modele vor folosi, cred eu, la sondarea și educarea gustului cumpărătorilor din toate regiunile...

— Ce propunere ați avea de făcut pentru popularizarea produselor din sectorul dv.?

— În primul rînd, extinderea experienței ce s-a făcut prin expozițiile cu vînzare,

Ing. Larisa Maicu

organizate de magazine. Aceste expoziții ar constitui un prilej foarte eficient de sondare a gustului public.

— Și în ce privește verificarea calității produselor?

— Pentru aceasta, ar trebui să aplicăm cu consecvență o metodă sovietică: consfătuiri directe cu consumatorii.

Ușa biroului se întredeschide. Apare, cam îmbufnat, reprezentantul ministerului; dă semne de nerăbdare... Este cazul să pedalez spre încheiere...

— Tovarășă Maicu, după cîte știu, sînteți deputată în Marea Adunare Națională. Cu ce realizări mai însemnate vă puteți lăuda în circumscripția dv. electorală?

— Nu mă laud cu nici-una.

— Nici măcar cu o stradă pavată?

— Nu! Am noroc! Toate străzile din circumscripția mea sînt pavate... Dar sînt altele de făcut. Am planificat canalizarea străzii Albinei, electricizarea Splatului Unirii între uzinele „Timpuiri Noi” și Abator, precum și altele, pe care nădăjduiesc să le realizăm în anul acesta.

— Știam...

— De ce nu-ați mai întreb-

at?

— Ca să le afle și cititorii noștri... Și acum, vă urez succes în realizarea sarcinilor dv. de producție și obștești...

...Reprezentantul ministerului își face din nou apariția prin crăpătura ușii. De data asta, tocmai la timp. Terminaserăm convorbirea!...

R. RODA

mai „Vivi”. Avem atîtea modele noi la alte țesături sau fețe de mese... Cu „Vivi” s-a întîmplat un accident...

La plecare, Solmes jubila.

— Ai văzut, doctore, c-am avut dreptate?

— Ca întotdeauna, maestre.

— Și ce concluzii tragi de aici, doctore?

— Că trebuie să schimb modelul cămășii pe care ai să ți-o faci la anul, dragă Solmes.

— Pe legea mea, doctore, progresezi văzînd cu ochii — spuse maestrul și se adînci în gîndurile sale.

— Ca să rezumăm, doctore, concluzia cazului „Horia” este că nu țesătura nu se mai cumpără, ci modelele. Asta n-a înțeles-o însă Direcția generală a bumbacului. Și în loc să ceară fabricii modele noi de „Horia”, a scos din fabricație însăși țesătura, produsul, cerînd să fie înlocuit cu „Vivi”...

— Iar fabrica — îi luai eu vorba din gură — din motive sentimentale (răuvoitorii susțin că motivul

real ar fi faptul că introducerea unui model nou în fabricație provoacă o ușoară scădere a productivității timp de cîteva zile), a propus comerțului aceleași modele învechite de „Horia”... pe țesătură de „Vivi”...

— Foarte exact, doctore. Și ce crezi că s-ar fi întîmplat dacă accepta comerțul această mișcare de translație?

— Nu s-ar mai fi cumpărat nici „Vivi”.

— Just!

... Așa s-a încheiat cazul „Horia” care a zguduit 18 întreprinderi regionale comerciale cu ridicata și nu mai multe, pentru că numai atîtea există în țară.

Cap VI: Solmes sugerează

Astăzi, cînd scriu aceste rînduri și-l privesc pe Solmes fumîndu-și pipa, așezat confortabil cu picioarele pe birou, nu mă pot opri să nu-l întreb:

— Maestre, scuză-mă că-ți întrerup meditația. Cum crezi că s-ar putea evita pe viitor repetarea cazului „Horia”?

— Simplu, doctore! La omologarea unui model se poate fixa și metrajul maxim ce se poate trage din el, știut fiind că oricînd, și mai ales femeile se feresc să poarte o țesătură într-un model prea răspîndit. Bineînțeles, se mai pune condiția ca fiecare fabrică să creeze modele proprii și să nu procedeze ca „Țesătura” — Iași, care trage zefir în carouri, cu desene copiate după materialul de bluze ecosez de la „Industria Bumbacului” sau după cel de cămăși sport de la Lugoj.

— Extraordinar! Dar astea de unde le mai știi? — mă minunai eu.

— Le-am dedus în urma unor cercetări făcute la unul din locurile crimei.

— Unde?

— La Departamentul Industriei Ușoare...

— Și cei de acolo nu le știi?

— Ba da, dar nu le iau în seamă!

— De ce?

— Păi dacă n-au nici un Herlok Solmes în departament!...

DISTRAȚI-VĂ ÎNVĂȚÎND,
ÎNVĂȚAȚI DISTRÎNDU-VĂ!

Citiți

„REBUS”

REVISTA IUBITORILOR DE
CUVINTE ÎNCRUCIȘATE.

Atentione

COOPERATIVA
„SPRIJINUL MINIER”

DIN PETROȘANI

a deschis o unitate model de
confeccțiuni bărbătești Execuție
ireproșabilă după ultimele nou
tăți ale modei.

CONFECȚII

ÎN SORTIMENTE BOGATE
SE GĂSESC LA

MAGAZINELE UNIVERSALE și DE SPECIALITATE

COOPERATIVELOR DE CONSUM

*Folositi cu incredere
cunoscutele*

LACURI și VOPSELE

produse de
FABRICA „TRANSILVANIA” — ORADEA

PRODUCE
CONFECȚIUNI

pentru
BĂRBAȚI:

COSTUME,
PALTOANE,
RAGLANE,
BALONSEIDE,
CĂMĂȘI ETC.

într-o largă gamă
de sortimente.

EXECUTĂ:

La centrele sale de comandă, confecțiuni diferite pentru femei,
bărbați și copii,

DUPĂ ULTIMELE JURNALE DE MODĂ.

ÎN STR. KOSSUTH nr. 7

funcționează un centru de comandă fără măsură, cu variate
modele și cu execuție rapidă.

CARTI

REVISTE
LITERARE
AGROTEHNICE
IDEOLOGICE

DE VÎNZARE LA LIBRĂRIILE ȘI
MAGAZINELE UNIVERSALE ALE

COOPERATIVELOR DE CONSUM

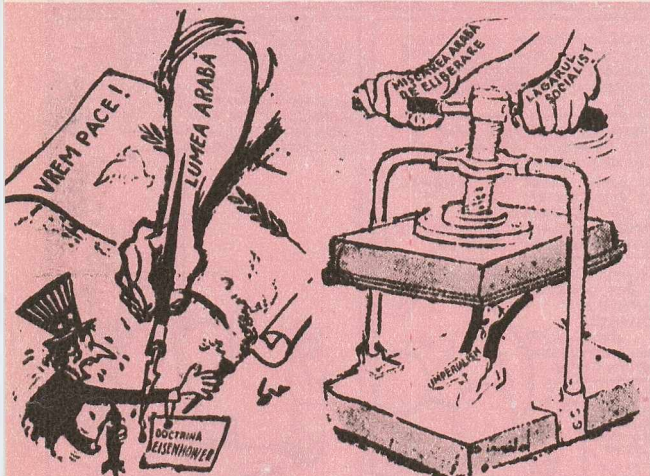
ARABII SPUN: NU!

Cercurile imperialiste americane au descoperit — după cum se știe — un „vid“. Un vid care trebuia, firește, umplut cu... baze militare și arme americane, cu navele flotei a VI-a a S.U.A., cu experți și tehnicieni ai Wall-Street-ului, cu lovituri de stat și guvernauți aserviți Washingtonului. Și astfel s-a născut faimoasa „doctrină Eisenhower“, așa cum mai înainte emisarii Londrei au confecționat Pactul agresiv de la Bagdad.

Numai că popoarele Orientului Apropiat și Mijlociu, care au mai simțit pe propria lor piele „binefacerile“ aduse de aspiranții de ieri și de azi la titlul de „protectori ai Islamului“, au spus — în marea lor majoritate — un „Nu!“ categoric Pactului de la Bagdad și „doctrinei Eisenhower“, aceste instrumente nefaste ale politicii imperialiste agresive. Conștiente de marea lor forță, popoarele arabe sînt unite în lupta comună împotriva colonialismului — sub orice formă s-ar ascunde — împotriva încercărilor imperialiste de a aprinde focul războiului în această parte a lumii.

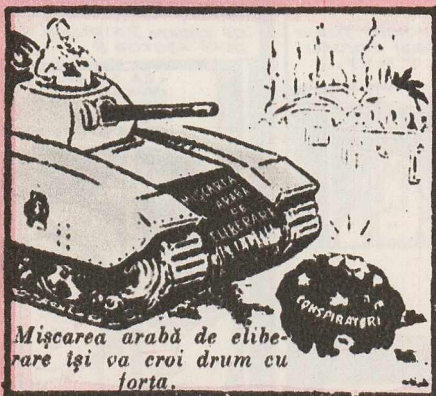
Acesta este de altfel și conținutul a numeroase caricaturi apărute în ultima vreme în presa arabă, din care reproducem câteva în pagina de față.

M. R.

Națiunea arabă luptă pentru pace.

Două forțe care acționează puternic.

Mișcarea arabă de eliberare își va croi drum cu forța.

„INFOMETAFUL ȘI HRANA

Dr. Dulles: „Înghite aceasta, te va hrăni“.

Un Glubb-pașa american: „observatorul“ Dulles.

— Am impresia că d-ta te descurci în de-alde astea, că le dibui, că le pricepi, că...

— Vă rog, îmi jigniți modestia.

— Lasă mata. Văd doar că te ocupi, că scrii, că...

— În orele libere. Ca să ies din iarnă.

— Fie și așa. D-ata mi-am și zis că numai dumneata ai putea să mă lămurești. De pildă, spune-mi, rogu-te, cum se face că, în sfârșit, a apărut și dînsul? — Hai?!...

— Întreb: dînsul! Cum se face că a apărut? Că doar Statele Unite nu sînt membru!

— Poate. Nu vă contrazic. N-or fi.

— Cum „n-or fi“? Nu sînt! Asta se știe. Fiindcă n-au aderat încă.

— Atunci e clar: dacă n-au aderat, nu pot fi membru.

— Ei, da! Și atunci întreb: ce caută dînsul acolo?

— Care dînsul? Unde acolo?

— La Ankara, frate! John Foster Dulles, iubitul!

— De ce n-ai spus de la început? Vă referiți, adică, la prezența secretarului Departamentului de Stat al Statelor Unite ale Americii la ședințele consiliului Pactului de la Bagdad...

— Păi despre ce credeai d-ta că vorbești?

— Acum sînt lămurit. E clar: mister Dulles a venit ca observator.

— Ia să nu-mi umbli mie cu gogoși. Nu se deranjează ei, cogeamte secretarul de stat, tocmai de la Washington pînă dincolo de Bosfor, numai așa, în dorul leii, ca să... cum ziceai?... Să observe! Aici trebuie să fie ceva la mijloc.

— Ceva la mijloc în Orientul Mijlociu.

— Și Apropiat?

— Nu, nenicule, că nu-i de loc apropiat de Statele Unite.

Anglia, Iranul, Irakul Turcia, Pakistanul; mă rog, tot Pactul de la Bagdad. Ca să aranjeze treble pe-acolo, prin Orientul Mijlociu și Apropiat. Și, dintr-o dată, nitam-nisam, hop-top, își face apariția și dînsul. Pă ce? Statele Unite n-au aderat și nu sînt membru!

— Ba au aderat.

— Vorbești prăpăstii! Cînd? Unde? Cum?

— Cum? Pă șest! Dumnea-voastră nu știți că pactul ăsta are trei comisii: 1) economică,

2) militară și 3) pentru combaterea „activităților subversive“, adică combaterea acțiunilor tot mai intense ale arabilor de a se scutura de jugul colonialist și de a-și dobîndi independența.

Ei bine, Statele Unite au avut, aproape dintru început, un reprezentant în comisia economică; apoi, în mod discret, au mai virit unul și în comisia cu combaterea; în sfârșit, nu demult, s-au înfipt și în comisia militară. Apoi, logic vorbind, cînd participi la cele trei comisii care alcătuiesc întreg consiliul pactului, apoi nu înseamnă că ai aderat la pact?

— Înseamnă. Dar de ce n-o declară pe față?

— Ca să nu știrbească prestigiul guvernului englez care, zice-se, el a avut inițiativa creării acestui pact. Și apoi, ce să caute Statele Unite între atîția musulmani?

— Dar Anglia ce caută?

— Aici e-aici! Fiindcă nici ea n-are ce căuta, vine acum mister Dulles, nu atît ca să se alătore pactului, cît ca să înălture Anglia, buna dumisale aliată.

— Phii! Atunci e îmbrîngită rău.

— Ba e împede. Totul e o chestiune religioasă.

— Taci, domnule, nu mă-nnebuni!

— Zău. Atît guvernauții ame-

— Nu mai pricep nimic.

— Ne-am procopsit! Dacă d-ta, la care vin pentru ca să mă lămurești, nu pricepi nimic, atunci... ce mai?... Ne-am procopsit! Să recapitulăm: la Ankara, carevasăzică, s-au adunat toți membrii:

ricani, cît și cei englezi în la Mohamed ca la ochii din cap. Căci — zic ei — Mohamed e acela care a blagoslovit țările musulmane participante ale Pactului de la Bagdad cu poziții geografice strategice, tocmai bune pentru baze militare cu arme nucleare și rachete; le-a mai blagoslovit cu nișel petrol; iar în ce privește carnea de tun, slavă guvernelor din pact, este, se află, și încă în cantitate destulă. Și dacă așa stă cazul, ce vă mai întrebați dv. că de ce a apărut acolo mister Dulles? S-o știți de la mine, dacă n-o știți: lui mister Dulles, după propriile sale declarații, îi place să stea „la marginea prăpastiei“, în „pragul războiului“, „pe poziții de forță“ și acolo unde poate aștia olenca de rică, cum ar fi aștărea statelor arabe între ele, mulțumită unor anume guverne; și acolo unde, mulțumită acelorși guverne, poate găsi eventuală carne de tun; și acolo unde, mai ales, se găsește petrol care mult bucură inima magnaților yankei — acolo musai trebuie să apară și dînsul.

— Vasăzică tot am ghicit: nu ca simplu observator...

— Firește. A apărut ca să la taurul de coarne, ca să dea pușină viață acestui pact care se cam anemiasă din cauza unor contradicții interne. N-am timp să vă povestesc tot, dar să știți că numai datorită dînsului o să se facă și autostrada strategică de la Istanbul, prin Iran și Irak, pînă în capitala Pakistanului; o să se creeze și acele baze militare de care am pomenit; capitalul american o să însoate în petrol musulman; într-un cuvînt, tot Pactul de la Bagdad o să mi-l vîre în Pactul Atlanticului de Nord.

— Atunci, pe cite înțeleg, avem de-a face cu un pact bag-dat nașbil.

— Exact!

— Și el, mister Dulles, o să le facă toate astea?

— Asta visează!

— Bine. Dar cum rămîne cu aliată?

— Care aliată?

— Anglia. Ea n-are acolo prestigiul ei, interesele ei? Că doar și ea are magnați care vor petrol și război.

— Are. Inșă nu dv. singur ați spus de la început că să nu umbiu cu gogoși? Mister Dulles nu se-mpiedică nici chiar de aliați, cînd e vorba de un ce profit.

— Atunci m-am dumirît.

— Păi, zău, că nu degeaba trîncănesc aici!

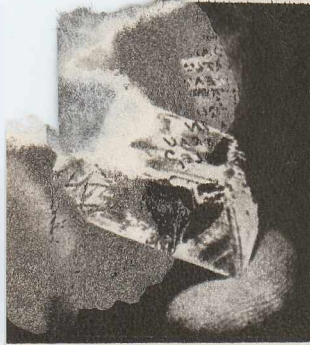
— Hai să trăiești și mersi...

DULLES, CU ȘI FARA BURNUZ

de Lascăr SEBASTIAN

JURUL GLOBULUI

START

32 CARATE! În cadrul programului de cercetare a subsolului, geologii sovietici în lăcușia cel mai mare al acestei uriașe țări au început în mine. Iată cea mai rețioasă descoperire a un diamant uriaș și jumătate.

SPECIALE PENTRU ORBI. Uzina de ceasuri de la Petrodvoret, lângă Leningrad, a început să producă ceasornice „Lenin-grad” și „Petrodvoret”. Ceasornicele de mână Petrodvoret sînt destinate orbilor. Ele sînt prevăzute cu un buton care, apăsând, deschide capacul ceasului și orbii, pipăind minutarele, pot stabili, cu o aproximație de două minute, cit este ceasul.

PROTEST. În cadrul campaniei populare ce se desfășoară în Anglia împotriva zborurilor avioanelor americane încărcate cu bombe H, un grup de tineri instrumentiști au demonstrat pe străzile Londrei, exprimîndu-și, prin cîntece satirice, protestul împotriva ocupanților americani. În fotografie: un aspect al acestei originare demonstrații.

JAPONEZ. Concertica populară veche în ultima vreme s-a închinat să păstreze citrul și forma de precională. Iată o imanență asemenea concert instrumentale vechi autul „sakuhaici” și pa „koto”.

STICLE. La vîrstă năra londoneză Bianca se poate mîndri cu număr de atracție neobișnuit, pe alîtdansul pe sticle de în (pline).

GHEATA. Un ansamblu australian de balet pe gheață un turneu în Europa. Spectacolul cu care s-au produs artiștele australiene se numește „WINTER WONDER”. În fotografie: una dintre cele mai talentate patinatoare, executînd un salt impresionant în cadrul unui număr de atracție.

MILITARISMUL VEST-GERMAN își găsește din nou variate forme de manifestare. Îndemnurile la revanșă sînt însoțite de lozinci patriotice, cum este și aceea care figurează în prezent la intrarea clădirii universității din München: „DULCE ȘI ONORABIL ESTE SĂ MORI PENTRU PATRIE”. Pentru a cui patrie, se știe prea bine: a militaristilor revanșari!

CLAVECINUL LUI MOZART. La Bertramka (în împrejurimile capitalei Cehoslovaciei), acolo unde își avea locuința compozitorul Dusek, a fost amenajat un muzeu închinat lui Mozart, care a petrecut aici mai multă vreme. Interiorul locuinței a fost reconstituit; obiectele ce s-au putut găsi au fost așezate la locurile lor de odinioară. Între acestea se află și clavecinul în care Mozart a compus unele din capodoperele sale.

GANGSTERISM JUVENIL. 139 tineri argentinieni din „lumen bună” s-au constituit într-o bandă gangsterescă în scopul de a prăda băncile din Buenos Aires. Recurgînd la mijlocul mai... „moderne”, grupul a reușit să sustragă de la „Argentine Savings Bank” 10.000.000 pesos, cu ajutorul unor ecureci „false”. Cînd furtul a fost descoperit, banda a fugit în Uruguay, dar pînă la urmă hoții au fost extradați. În fotografie: o parte din „grupul celor 139”.

DUPĂ 25 DE VEACURI. Cu prilejul unor recente săpături arheologice, cercetătorii bulgari au făcut o serie de prețioase descoperiri. Astfel, ei au dezgropat cinci caverne tracie datînd din secolele V și III înainte erei noastre, construcții impunătoare care dovedesc o tehnică și o măiestrie arhitecturală foarte avansate. În fotografie: unul dintre cele două caverne de la Yankovo, singurele de acest fel, descoperite la nord de munții Balcani. →

FINIȘ

IA: București, Piața Școlii, Căsuța Poștală 3507 of. 33, Tel. 7.60.10 Int. 1744. ABONAMENTE oficiale poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 25 lei; 6 luni: 32 lei; un an: 104 lei.

A Nr 5 (141) din 1 februarie 1958 — Prezentarea grafică: Viad Mușatescu. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Școlii J. V. Stalin.

CE FAC BOXERII FRUNTAȘI?

Pentru a împărtăși cititorilor noștri câteva date în legătură cu activitatea competițională a fruntașilor uneia din cele mai populare discipline — boxul — ne-am adresat forului de specialitate din U.C.F.S. Astfel am primit următoarele informații:

— în cursul lunii iunie va avea loc întâlnirea dintre reprezentativele R.P.R. și R.P.F. Iugoslavia;
— până la campionatele republicane din aprilie (faza de zonă) și mai (faza finală), protagoniștii au obligația să susțină un număr de meciuri amicale (șase — cei din categoria muscă până la categoria mijlocie-ușoară — șitrei — boxerii din celelalte categorii).

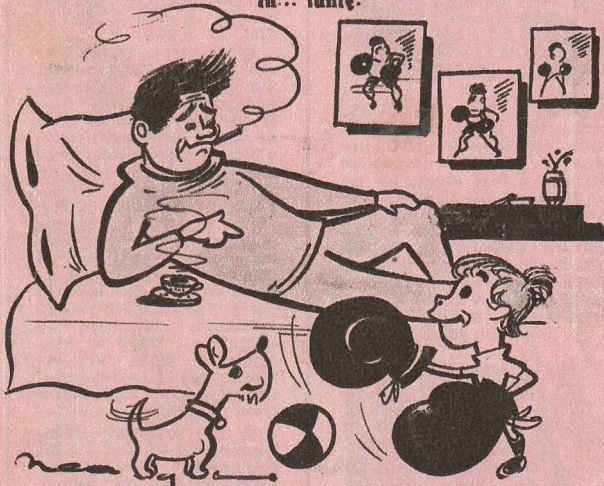
Ar exista așadar suficiente... motive ca încă de pe acum să asistăm la o intensă activitate pugilistică competițională, care, din păcate, există doar în... dorințele (destul de des mărturisite!) ale amatorilor acestui sport. Unde duce întreruperea pregătirilor — stimulate în primul rînd de necesitățile activității competiționale — ne-a demonstrat campionul olimpic Nicolae Linca, învins recent de quasi-anonimul boxer iugoslav Tomislav Kelava. Nici după acest surprinzător și neplăcut incident nu s-a trecut însă la măsuri. Boxerii noștri — și în special cei fruntași — continuă să... hiberneze.

Hotărîrea luată din timp de federația de specialitate în legătură cu susținerea meciurilor amicale este foarte bine venită; dar ea va fi ineficace, dacă toate aceste meciuri vor fi programate în ultimul moment, cu puțină vreme înaintea campionatelor. Discutînd cu diverși antrenori și boxeri fruntași, ne-am dat seama, spre surprinderea noastră, că și ei sînt de aceeași părere, unii avînd doar rezerve în ceea ce privește numărul de meciuri amicale. Și, totuși, nu se întreprinde nimic pentru ieșirea din această pasivitate.

Socotim necesară și urgentă intervenția federației de specialitate, care, prin măsuri concrete, să înscrie și boxul în tabloul actualei activități competiționale. E o măsură ce va folosi în primul rînd progresului acestei populare discipline.

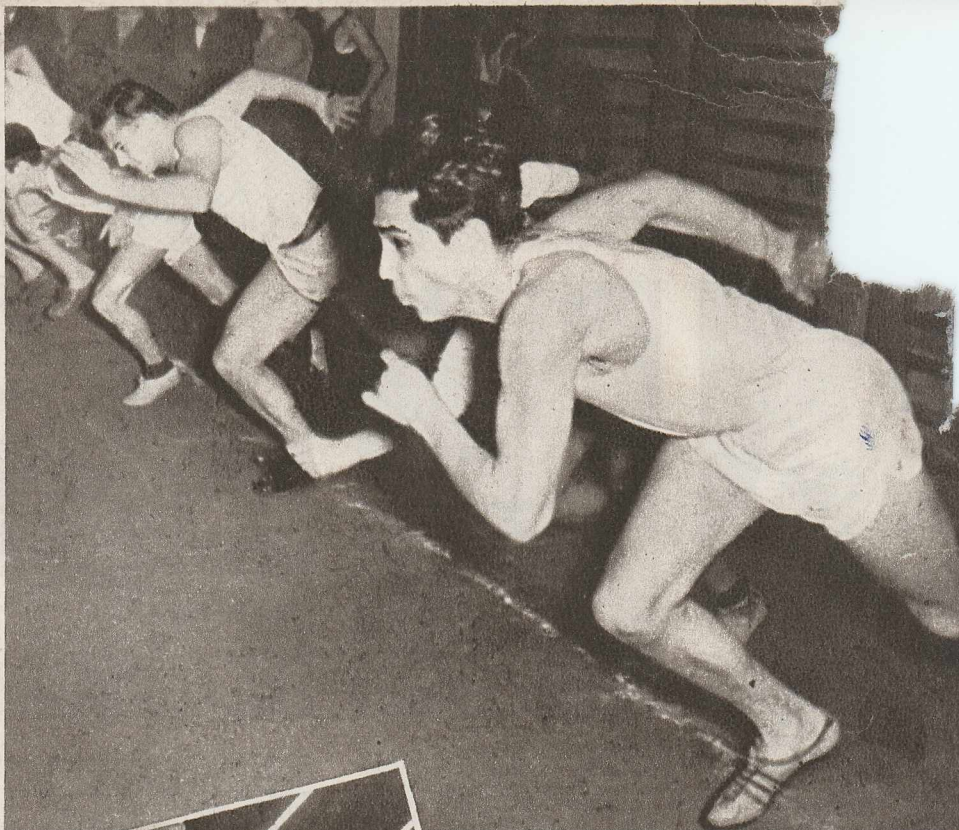
Florin ȘERBAN

Federația de box a programat o sală internațională tocmai în... iunie.

CAMPIONUL: — Șase luni poți să te joci tu cu ele!
Desen de Neagu RĂDULESCU

PE PISTELE DE GHEAȚĂ. Recent a avut loc la Moscova cea de-a 18-a ediție a tradiționalei competiții de patinaj-viteză, „Meciul celor cinci orașe”. Reprezentanta orașului Moscova, campioana mondială Inga Artamonova, a ocupat primul loc în clasamentul general individual, cu 218,300 puncte. În fotografie: tînăra campioană mondială, în plină cursă.

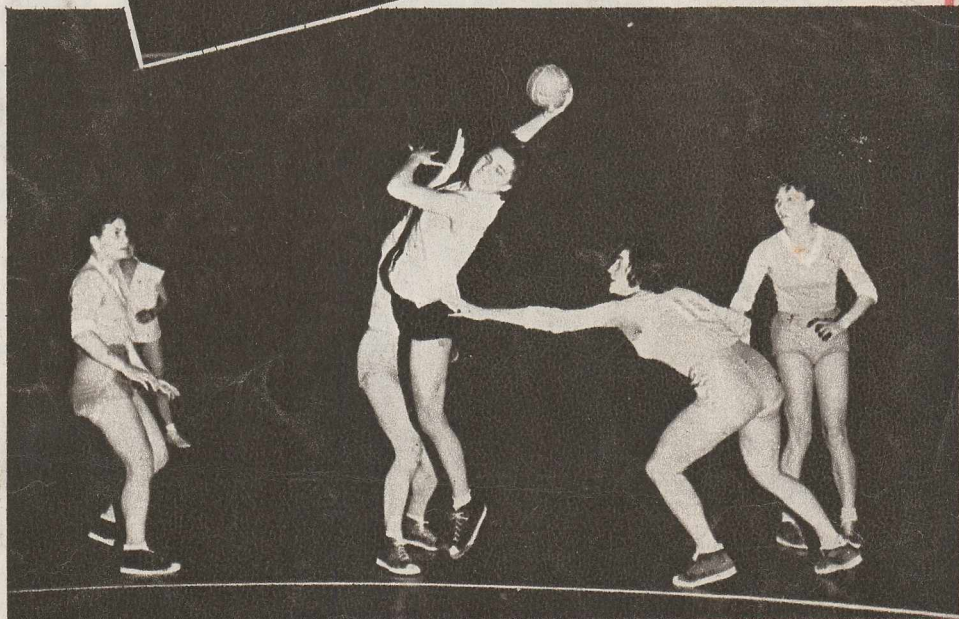

CONCURS ATLETIC REPUBLICAN. Timp de două zile, zece de atleți juniori s-au întrecut în concursul republican din sala Floreasca II. Echipa Dinamo (antrenor coordonator Al. Stoenescu) și-a adjudecat victoria. În fotografie: startul unei serii în proba de 50 m.

UN PASIONANT DERBI DE BĂȘCHET. Continînd mai puțin ca derbi pentru clasamentul campionatului, înfîntarea dintre formațiile de baschet C.C.A. și Dinamo a atras în sala Floreasca un număr record de spectatori. Victoria, decisă în ultimele minute, a revenit echipei C. C. A. (68-66). În fotografie, de la stînga la dreapta: Radu Popovici, Spliridon Marlan (ambii de la Dinamo), I. Dinescu (C.C.A.) și Răducanu (Dinamo), într-o fază ipocog.

HANDBALUL DE SALĂ. Un public numeros a urmărit meciul din turneul echipei iugoslave „Lokomotiv-Virovitica”, în compania formației „Steagul Roșu”. În fotografie: Antoaneta Vasile încearcă să traga la poartă.

SPORT

PREȚUL 2 LEI